THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
SEP 2 1930
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

אונזערע
טעלעפאן נומערן
זענען
6830
6831 טריניטי

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזער
אפיס
איז אין
542
דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7391 Friday, August 29th, 1930 יום ו', ה' אלול, פרשה שופטים, תר"צ. טאראנטא, פרייטאג דער 29־טער אויגוסט, 1930. PRICE THREE CENTS

„דואר היום" פאדערט אויף תל אביב צו פראטעסטירען געגען קאפעראטא'ס באשטימונג אלס פאליציי שעף

ירושלים, אויגוסט 28.

א דריטעל פון די $150,000 שערס, פון דער נייער קארפאראציע, מיט'ן צוועק צו גרינדען א ווינטער־רעזארט ביי דעם צפון־ברעג פון טויטען ים, וועט געהאלטען ווערען פאר אראבער, אזוי דאס דא דערקלערט מאיר טולאק, וועלכער איז איינער פון די צוויי קאנצעסיאנערען, וועלכע האבען באקומען די קאנצעסיע צו עקספלואטירען די רייכטימער פונ'ם טויטען ים.

די באטרעפענדע קארפאראציע וועט זיין באקאנט אלס די „דעד סי שיפינג ענד האטעלס קא.", און זי וועט אויסבויען אן ערשט־קלאסיגען האטעל לעבען יריחו. די רעגירונג האט פארשפראכען אויסצובויען דארטען א גוטען וועג. דארטען, ווערט אויך געפלאנט, איינגעארדענט צו ווערען א קליינער שיפס־פארקעהר, וואס וועט פיהרען די טוריסטען צו די פארשידענע היסטארישע פלעצער און צום ירדן.

ווערט קאפעראטא פאליציי פארוואלטער אין תל אביב?

אין דער העברייאישער פרעסע ווערט היינט באריכטעט, אז רעימאנד אסוואלד קאפעראטא, וועלכער איז געוועזן געהילפס פאליציי פארוואלטער אין חברון, בשעת די פאראיאריגע פאגראמען דארטען, איז באשטימט געווארען אלס סופערינטענדענט פון דער בריטישער פאליציי אין תל אביב.

דער ירושלים'ער „דואר היום" מיטטיילענדיג וועגען דעם, רופט די אידען פון תל אביב עס ניט צו דערלאזען, און צו פראטעסטירען געגען זיין „אפוינטמענט".

פלומער „סקאלערשיפ" וועט פארטיילט ווערען

ווי מען מאכט באקאנט פונ'ם העברייאישען אוניווערזיטעט, וועט דער לארד פלומער „סקאלערשיפ", וועלכער באטרעפט 500 דאלאר, געגעבען ווערען דאס יאר צו א סטודענט פון אן אויסלענדישען אוניווערזיטעט, וועלכער וועט שרייבען א מאנאגראפיע וועגען אן אראבישען שטודיום.

דער סטודענט מוז אבער קענען העברייאיש, און טאן זיין וויסענשאפטליכע ארבייט אינ'ם ירושלים'ער אוניווערזיטעט.

מענקען פראוועט א שטילע חתונה

באלטימאר, אויגוסט 28.

דער בארימטער אמעריקאנער קריטיקער, הענרי ל. מענקען, האט נעכטען דא געפראוועט א שטילע חתונה, ווען ער האט געהייראט מיס סארא האארדט, אויך א שרייבערין.

פארבאטען סאציאליסטישע פארזאמלונגען

בודאפעסט, אויגוסט 28.

די פארזאמלונג וואס די היגע סאציאל־דעמאקראטען האבען זיך געקליבען איינצוארדנען אויף מאנטאג אלס פראטעסט געגען דעם וואס די רעגירונג טוט גארניט צו לייזען די ארבייטסלאזיגקייט, זענען פון דער רעגירונג פארבאטען געווארען.

ניינטע פועלי ציון יוגענט קאנווענשאן ווערט היינט אווענט דערעפענט

יונגע דעלעגאטען דערווארטעט פון גאנצען לאנד. — חברה קומען צו פאהרען מיט א ספעציעלען טראק פון וואשינגטאן. — גרויסארטיגער פראגראם צוגעגרייט צו דערעפענונג.

ב. צוקערמאן, ב. לאקער, דר. אפעלבוים, צווישן די רעדנער

אין לייבאר לייסעאום, ספעדיינע עוועניו, ווערט היינט האלב נאך אכט ביינאכט, פארקומען די ערעפענונג פון די ניינטע יונגע פועלי ציון קאנווענשאן.

לכבוד דער ערעפענונג איז צוגעגרייט א גרויסארטיגער קאנצערט, אין וועלכען עס באטייליגען זיך: טאראנטא'ס גוט באקאנטער באריטאן זינגער אדאלף וויינטרויב, די בארימטע געלסאן ברידער, און דוד איטקין פון דער „הבימה".

ערעפענונגס רעדעס וועלען געהאלטען ווערען פון בעריל לאקער, גענעראל סעקרעטאר פון די פועלי ציון; ברוך צוקערמאן, באוואוסטער פועלי ציון פיהרער; דר. י. אפעלבוים, וויצע־פרעזידענט פון אידיש נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד, און משה כהן, סעקרעטאר פון די יונגע פועלי ציון.

ביי דער ערעפענונג וועלען אויך געהערט ווערען באגריסונגען פון די היגע יוניאנס, און פון פארטרעטער פון די נאציאנאל־סאציאליסטישע ארגאניזאציעס.

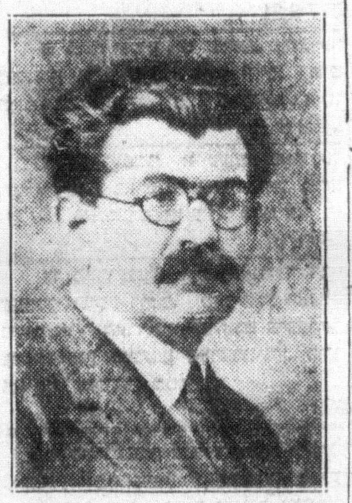

ברוך צוקערמאן

בעריל לאקער

דער טאג ארדנונג פון דער קאנווענשאן

די קאנווענשאן ווערט ערעפענט היינט און וועט זיך ערשט שליסען מאנטאג נאכט. די זיצונגען וועלען פארקומען אין פאלקס פאראיין הויז אויף סיסעל סטריט. דער טאג־ארדנונג איז ווי פאלגט:

היינט אווענט, די ערעפענונג.

מארגען בייטאג, באריכט און דיסקוסיע, חלוצישע באוועגונג אין ארץ־ישראל, קולטור טעטיגקייט.

שבת נאכט, א טאנץ אין פיטיאן קעסעל האל.

זונטאג, ארגאניזאציאנס פראגען, פראפאגאנדע און פרעסע קלאס קלובען, קאמיסיע באריכטען.

זונטאג נאכט, קאנווענשאן באנקעט אין לייבאר לייסעאום.

מאנטאג בייטאג, אינטערנאציאנאל. אמעריקאנער ארבייטער פראבלעמען. רעזאלוציעס און וואהלען.

מאנטאג אווענט, דר. נחמן סירקין הזכרה.

זעכציג דעלעגאטען ווערען דערווארטעט פון איבער אמעריקא און קאנאדע. פון וואשינגטאן קומען די דעלעגאטען אויף א ספעציעלען טראק, וועלכען זיי האבען דעקארירט מיט דעם פועלי ציון עמבלעם און העברייאישע אויפשריפטען. זיי ווערען דערווארטעט היינט בייטאג.

אין טאראנטא זענען פאראן פיער קלובען פון די יונגע פועלי ציון, מיט א מיטגלידערשאפט פון הונדערט, וועלכע פארזאמלען זיך אין פארבאנד אינסטיטוט, סיסעל סטריט.

רומענישער אינערן מיניסטער פארשפרעכט דר. לאנדאו אז ער וועט אונטערדריקען די אנטיסעמיטישע באוועגונג

בוקארעסט, אויגוסט 28.

דר. וואידא־וואיעוואד, דער אינערן מיניסטער, האט היינט געהאט א לענגערען געשפרעך מיט דר. לאנדאו, פיהרער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין רומעניע, ביי וועלכען דר. לאנדאו האט געמאכט דעם מיניסטער א שטארקען פארוואורף פאר די פאגראמען.

דר. וואידא־וואיעוואד האט איהם אויף דעם געענטפערט, אז ער איז גענוי באקאנט מיט אלע איינצעלהייטען פון דער אנטיסעמיטישער באוועגונג, און אז ער האט שוין ארויסגעגעבען שטרענגע באפעהלען צו דער פאליציי אין באלטשיק, ניט צו דערלויבען די געפלאנטע אנטיסעמיטישע דעמאנסטראציע, וועלכע דארף דארטען פארקומען. ער האט איהם אויך פארשפראכען, אז די וועלכע וועלען פרובירען צו ברעכען די פארארדנונג, וועלען שווער באשטראפט ווערען.

אבער צו דער זעלבער צייט, ווען די דאזיגע פארשפרעכונגען ווערען געמאכט, קומט אבער אהער אן א גאנץ טרויעריגע נייעס, וואס ציינט, אז די אנטיסעמיטישע כוואליע שטעלט זיך גאר ניט אפ. פארקעהרט, זינט זעליא קאדריאנו, דער אנטיסעמיטישער אגיטאטאר, איז באפרייט געווארען פון דער קלאגע אין העצען צו פאגראמען, איז עס נאך מעהר פארשטארקט געווארען, און אנפאלען און פייערען קומען אלץ מעהר פאר, באזונדערס אין בעסאראביע, און אזעלכע שטעדט ווי סאראקא און אוריעוו האבען לעצטענס שטארק געליטען.

אין באלטשיק זענען אנטיסעמיטישע סטודענטען אנגעפאלען אויפ'ן הויז פונ'ם רייכסטען אידען אין שטאדט, מ. דזשארדקאווסקי. און איהם און נאך צוויי מיטגלידער פון זיין פאמיליע ערנסט פארוואונדעט, און שפעטער האבען זיי אונטערגעצונדען דאס הויז.

חוץ קאדריאנו'ן איז יעצט אויך שטארק טעטיג אין דער אנטיסעמיטישער באוועגונג מ. בעשאן, קוזא'ס א נאכפאלגער, וועלכער העצט באזונדערס די פויערים ארום באלטשיק און סאראקא.

גרויס טרויער האט דא ארויסגערופען דער טויט פון דר. יעקב פיסטינער, דער אידיש־סאציאליסטישער דעפוטאט אין רומענישען פארלאמענט, וועלכער איז געשטארבען פלוצלונג אין טשערנאוויץ.

דר. פיסטינער האט פארטראטען די רומענישע סאציאליסטישע פארטיי אין דער עקזעקוטיווע פון סאציאליסטישען אינטערנאציאנאל.

א ריכטער איז אויך ניט אויסגעהיט

פילאדעלפיע, אויגוסט 28.

צו דער צייט ווען ריכטער עדווין א. לואיס און זיין פרוי זענען זיך געשמאק געשלאפען אין זייער היים, איז אריין א גנב אין זייער בעדרום, און צוגענומען פאר צוויי טויזענט דאלאר צירונג, און חוץ דעם אויסגעליידיגט דעם ריכטער'ס הויז, צונעהמענדיג דאס גאנצע קליין־געלט.

גאווערנאר רוזוועלט איז פאר ארבייטסלאזע־פארזיכערונג

באפאלא, אויגוסט 28.

די יעצטיגע ארבייטסלאזיגקייט איז די ערנסטסטע לאגע, וואס אמעריקא האט איבערגעלעבט זינט דעם פאניק פון 1893, אזוי האט זיך דא אויסגעדריקט פראנקלין ד. רוזוועלט, גאווערנאר פון ניו יארק סטייט, צוגעבענדיג, אז ער וועט פארלאנגען פון דער לעגיסלייטשור, אז מען זאל באשטימען א קאמיסיע צו באטראכטען א פלאן פון פארזיכערונג געגען ארבייטסלאזיגקייט.

דער גאווערנאר האט אדרעסירט די קאנווענשאן פון דער סטייט פעדערעישאן אף לייבאר, און אין דער רעדע האט ער דערקלערט, אז ער וועט עס פארלאנגען ביי דער קומענדער סעסיע פון דער אסעמבלי, ווייל דאס איז דער איינציגער וועג צו לעזען די פראגע.

גאווערנאר רוזוועלט האט אויך דערקלערט, אז די סיסטעם פון עלטער־פענסיע דארף אויסגעברייטערט ווערען, און זאל אריינגענומען מענשען יונגער פון 70 יאר.

סענסאציאנעלע אויפדעקונגען ביי דער אונטערזוכונג אין יארק טאונשיפ

ווען ריכטער דענטאן האט נעכטען אנגעהויבען זיין אונטערזוכונג וועגען דעם, ווי אזוי קאנטראקטען פלעגען אוועקגעגעבען ווערען אין יארק טאונשיפ, זינט דעם יאר 1925, האט ער זיך גלייך אנגעשטויסען אן א סענסאציע. עס ציינט זיך ארויס, אז ניט ווייניגער פון זעקס קאנסיל־מיטגלידער האבען גענומען געלט ביי א קאנסטראקשען קאמפאניע, כדי די לעצטע זאל באקומען די קאנטראקטען פאר דער ארבייט. איין שטאדטישער אנגעשטעלטער ווערט אנגעקלאגט, אז ער האט זיך געלאזט באצאהלען א סומע ניט ווייניגער פון אכט טויזענט דאלאר.

געבאצאהלט האט מען אין וויקטארי באנדס און אין קעש, און דערפאר פלעגט מען קענען פיקסען די פרייזען, ווי עס האט זיך געלוינט, און אויך האט מען געקענט געבען ערגערע מאטעריאלען, ווי די קאנטראקטען האבען געליעוועט.

נעכטען איז דערווייל געווען דער ערשטער אונטערזוכונגס־טאג, און מען גלויבט, אז ביים ווייטערדיגען פאהרער, זאל נאך מעהר סענזאציאנעלעס ארויסגעבראכט ווערען.

היינט פרעסע טאג ביי דער נאציאנאלער אויסשטעלונג

דער היינטיגער טאג ביי דער נאציאנאלער אויסשטעלונג, איז געווידמעט דער פרעסע, וועלכע שפילט א גרויסע ראלע אין קאנאדער לעבען און איהר ענטוויקלונג.

בייטאג קומט פאר א לאנטשאן פאר די צייטונגס מענשען, און די הויפט רעדע איז געווידמעט וועגען דער ראלע וואס די פרעסע שפילט אין קאנאדע.

צום לאנטשאן זענען געלאדען אלע צייטונגס שרייבער, ארויסגעבער און פארוואלטער, און בייטאג ווערט אין „גרענד־סטענד" געגעבען א ספעציעלע פארשטעלונג.

די צייטונגס מענשען ווערען ארומגעפיהרט אין פיעלע בילדינגס, און מען ציינט די גרויסע פראדוקטיוויטעט וועלכע ענטוויקעלט זיך פון יאר צו יאר. צייטונגס שרייבער פון גאנץ אנטעריא, און פיעלע פון אנדערע פראווינצען, זענען היינט די הויפט מחותנים ביי דער אויסשטעלונג.

נייער אמעריקאנער מיניסטער שוין אנגעקומען

אטאווא, אויגוסט 28.

הענפארד מעקניידער, דער נייער יונייטעד סטייטס פארטרעטער אין קאנאדע, איז נעכטען אהער אנגעקומען איבערצונעהמען זיין אמט. צוזאמען מיט זיין פרוי איז ער געקומען צו פליהען אין א לופט־שיף.

מר. מעקניידער נעהמט איבער דעם זעלבען אמט, וואס עס האט פריהער אנגעהאלטען וויליאם פיליפס, וועלכער האט רעזיגנירט.

מעקסיקאנער אימיגראציע פארקלענערט

וואשינגטאן, אויגוסט 28.

בלויז דריי הונדערט פיער און צוואנציג מעקסיקאנער אימיגראנטען זענען אריינגעלאזען געווארען אין די שטאטען אין חודש יולי, לויט א באריכט וואס איז צוגעשטעלט געווארען צום אימיגראציאנס דעפארטמענט.

דעם זעלבען חודש לעצטען יאר זענען פון מעקסיקא אריינגעקומען פיער טויזענט אכט הונדערט אכט און פערציג.

די אלע אריינגעקומענע, ווערט ווייטער געזאגט אין באריכט, זענען ניט קיין ארבייטער, און וועלען דערפאר ניט צונעהמען קיין „דזשאבס" פון אמעריקאנער.

עס וועלען אבער יא אריינגעלאזען ווערען ארבייטער וועלכע האבען פריהער געארבייט אין די שטאטען, ווען זיי וועלען קענען אנציינען, אז זיי פאהרען צוריק צו די זעלבע שטעלעס.

אין ענגלאנד שוויצט מען

לאנדאן, אויגוסט 28.

א היץ פון וועלכער מען ווייסט גאנץ ווייניג אין די געגענטען, הערשט יעצט אין ענגלאנד.

נעכטען האט די היץ דערגרייכט צו אזא הויכער טעמפעראטור, וועלכע איז שוין ניט געוועזן זינט נייכציג יאר, און אלס רעזולטאט זענען פארגעקומען א רייע טויטען־פאלען אין פארשידענע טיילען פון לאנד.

קאנאדער ווייץ קאאפעראטיוו שליסט זיך אן אין וועלט־פארבאנד

וויען, אויגוסט 28.

דער קאנגרעס פון דעם אינטערנאציאנאלען קאאפעראטיווען פארבאנד, וועלכער ווערט דא יעצט אפגעהאלטען, האט מיט א גרויסער מאיאריטעט נעכטען באשטעטיגט דעם באשלוס פונ'ם צענטראלען קאמיטעט, אנצונעהמען אלס מיטגליעד „די קענעדיען וועהיט־פראדיוסערס קאאפעראטיוו סאסייטיס", וועלכע האבען אריינגעשיקט אן אפליקאציע פאר מיטגלידערשאפט.

דער דאזיגער באשלוס איז זעהר וויכטיג פאר'ן פארבאנד, וועלכער האט זיך ביז יעצט אפגעגעבען נאר מיט קאאפעראטיווע קאנסומער געזעלשאפטען. די רעזאלוציע איז פארגעשלאגען געווארען פון סער טאמאס עלען, וויים־טשערמאן פון דער „קאאפערייטיוו האלסייל סאסייטי" אין ענגלאנד.

זונטאג קומט פאר די פאר־קאנווענשאן פון דער אידישער פארם־שול געזעלשאפט

ווי מיר האבען געמאלדען האט די פאר־קאנווענשאן פון די אידישע פארם־שול געזעלשאפט געזאלט פארקומען זונטאג דעם 17טען סעפטעמבער, אין „אלד ספעין" רעסטאראן. איצט בעט מען אונז צו מעלדען, אז אויף דעם אויסדריקליכען פארלאנג פון א סך דעלעגאטען וועט די פאר־קאנווענשאן פארקומען היינטיגען זונטאג, ווייל צוליעב דעם צומארגענדיגען יום־טוב „לייבאר דעי", וועט מען מעהר האבען צייט אויפצונעהמען אלע פראגען וואס זענען פארבונדען מיט דער רעארגאניזאציע.

די פאר־קאנווענשאן וועט אלזא פארקומען ניט אין טאראנטא, נאר אין דער פארם־שול גופא, אין דזשארדזשטאון. 12 אזייגער בייטאג וועלען זיך דארט צוזאמענקומען די דעלעגאטען און געסט.

5691 תרצ"א

שיקט אייער ראש השנה
באגריסונג צו אייערע
קרובים, פריינט און
קאסטימער

— דורכ'ן —
„זשורנאל"

דער ראש השנה נומער
וועט ערשיינען
מאנטאג
22־טען סעפטעמבער

רופט אפ, און אונזערס
א פארטרעטער וועט
גלייך קומען צו אייך.
טעלעפאנס 6830
טריניטי 6831

באמבע אונטערגעלייגט אין אטאמאביל צו טויטען א יוניאן באאמטען

ניו יארק, אויגוסט 28.

מארטין פארקינסאן, א דעלעגאט פון די אינזשינירען יוניאן, איז געראטעוועט געווארען פון א זיכערען טויט, ווען די באמבע אין זיין אויטאמאביל האט ניט אויפגעריסען, און איז געפונען געווארען נאכדעם ווי ער איז געפאהרען מיט זיין מאשין גאנצע צוויי שטונדען.

די באמבע איז צוגעשטעלט געווארען צום עלעקטרישען דראט וועלכע טרייבט די מאשין, און עס איז געווען אזוי צוגעגרייט, אז ווען די מאשין וועט אנהויבען צו פאהרען, זאל דער פאהרער מיט דער מאשין צוריסען ווערען.

צום גליק אבער, האט זיך דאס ניט איינגעגעבען, און מארטין איז איצט צווישען די לעבעדיגע.

מען האט אויך געפונען דינאמיט אונטער דעם הויז פלאץ פון דריווער, און ווי מארטין ערקלערט, ווייסט ער ניט פון קיין שונאים וועלכע האבען געזוכט איהם צו טויטען.

די ניו יארקער פאליציי איז אבער אויף די פיס, צו געפינען די יעניגע וועלכע זענען פאראנטווארטליך פאר דעם שטיקעל ארבייט.

וויל א פערטיל מיליאן דאלאר

ניו יארק, אויגוסט 8.

דזשאקאב קעש, א געוועזענער סיטי מארשאל, האט אנגעקלאגט מעיאר דזשיי. וו. וואקער אין פארלוימדונג, מאהנענדיג ביי איהם פאר דעם א פערטעל מיליאן דאלאר.

טענצערין ווערט פארהאלטען און באפרייט

וואנקואווער, אויגוסט 28.

נעמי ווינטער, א צוואנציג יעריגע טענצערין, וועלכע איז פארהאלטען געווארען פון די אימיגראציאנס־באאמטע, ווען זי איז אהער אנגעקומען פון יאפאן, איז דערלויבט געווארען אפצופאהרען קיין מאנטרעאל.

די טענצערין איז א געבוירענע אין מאנטרעאל, זי האט אבער חתונה געהאט מיט א יאפאנעזער, און דאס האט דאריבער איהר פארשאפט שוועריגקייטען ביים

דעה קאנאו קלוב וועט ארונטער געווארפען ווערען

שטאדט

דער קענאו קלוב, וועלכער געפינט זיך אויף בולווארד דרייוו, וועט ארונטער געווארפען ווערען, און דער פלאץ וועט פארוואנדעלט ווערען אלס פארקינג פלאץ פאר אויטאמאבילען.

א קאנטראקט איז נעכטען אונטערגעשריבען געווארען מיט די ראנימייד רעקינג קאמפאני, ארונטערצווארפען דעם קלוב, פאר דער סומע פון צוועלף הונדערט מיט פופציג דאלאר.

דער קלוב האט אפגעקאסט טויזענטער איהם אויפצובויען. איצט אבער האבען זיך די שטאדט מאטעס אומגעזעהן, אז דאס בילדינג האט ניט קיין בעלנים, און אז די שטאדט קען האבען נוצען דערפון ווען אויטאמאבילען וועלען דארט אוועקגעשטעלט ווערען.

וואס 2 אראבער סען איינפאלען

ניו יארק, אויגוסט 28.

דער היגער „מארגען־זשורנאל" האט דערהאלטען א קייבעל פון בערלין, וועלכע גיט איבער פאלגענדע כאראקטעריסטישע פאסירונג, וואס האט פאסירט מיט מנחם מ. אוסישקין.

ווען אוסישקין איז געזעסען אין א בערלינער מאווי טעאטער וואו מען האט געוויזען א נייע פילם פון דער דרייפוס אפערע, איז צו איהם צוגעקומען א דעטעקטיוו אין באגלייטונג פון צוויי אראבער, און איהם ארעסטירט.

דער דעטעקטיוו האט געזאגט אוסישקין'ען, אז די צוויי אראבער האבען איהם דערקאנט אלס דער פיהרער פון אן אינטערנאציאנאלער באנדיטען באנדע, וועמען די פאליציי זוכט ארום שוין א לאנגע צייט.

אוסישקין האט פראטעסטירט געגען דעם בלבול און האט געוויזען דאקומענטען וואס ציינען ווער ער איז, אבער עס האט גארניט געהאלפען, און דער דעטעקטיוו האט איהם ארעסטירט. אוסישקין איז אפגעזעסען צוויי שעה אין פריזאן, ביז מיטגלידער פון אקציאנס קאמיטעט האבען זיך דערוואוסט וואס מיט איהם האט פאסירט, און האבען איבערצייגט די פאליציי, אז דא איז געמאכט געווארען א טעות.

אוסישקין פיהלט זיך שטארק ערשיטערט פון דער פאסירונג.

73 יעריגער מאן באשטראפט

סט. טאמאס, אנט., אויגוסט 28.

אייזיק קעינס, א 73 יעריגער אלטיטשקער, וועלכער האט זיך געפרובירט איינצוברעכען אין א הויז, איז אין היגען קאונטי קאורט באשטראפט געווארען מיט צוויי יאר ווייניגער א טאג אין דער אנטעריא רעפארמאטארי.

וואל.:. סטריט

א העכסט שפאנענדער ראמאן פון דעם אידיש־אמעריקאנעם לעבען היינט צו טאג, געבוים אויף די לעצטע פאסירונגען אין וואל סטרים.

— פון —

מארק סארדעל

(פארזעצונג)

די בלאנדע האט זי גערופען "דו". לארא האט זיך ניט באליידיגט. זי האט געפיהלט, אז די בלאנדע, וואס זי זאל ניט זיין, איז באמת א גוטהארציגע פרוי, און דאס ווארט "דו" איז ביי איהר ארויסגעקומען אזוי נאטירליך, טאקע אזוי ווי פון אן אייגענער שוועסטער.

— דו ווייסט, דארלינג — האט די בלאנדע ווידער געזאגט צו איהר — דו ביזט געווען זעהר קראנק די נאכט.

— ווירקליך? — האט לארא אויסגערופען מיט איבערראשונג. און מעהר האט זי ניט געוואוסט וואס צו זאגען.

— געווים, געווים — האט די בלאנדע זי פארזיכערט — דו ביזט געווען זעהר קראנק. דו האסט געהאט היץ. דו האסט ניט געוואוסט וואס עס־טוט זיך מיט דיר. דו האסט ניט געוואוסט וואס מען רעדט צו דיר. דו האסט קיינעם ניט דערקענט.

לארא האט געשמייכעלט מיט א פארשולדיגטען פנים.

— איך פיהל זיך אזוי שולדיג געגען אייך — האט זי געזאגט.

— נעווער מיינד... — האט די בלאנדע געזאגט — וואס האב איך דען געטאן פאר דיר? איך האב פאר דיר גארניט געטאן. אבער איצט פיהלסטו בעסער, הא?

— יא, א דאנק, איך פיהל בעסער.

— און עסען ווילסטו?

לארא האט געשמייכעלט.

— זאג, שעהם זיך ניט. איך וועל באלד מאכען ברעקפעסט.

— א, צו וואס זאלט איהר זיך אזוי פיעל באמיהען...

— א, נארישקייטען! — האט די בלאנדע אויסגערופען — איך דארף דאך אויך עסען, צי ניין?

וואס מעהר די בלאנדע האט גערעדט, און וואס צוגעלאזטער זי איז געווען צו איהר, אלץ אומאנגענעמער האט לארא זיך געפיהלט. זי האט זיך געפיהלט שולדיג געגען דער דאזיגער פרוי, וועלכע איז געווען אזוי גוט צו איהר, און זי האט זיך געפיהלט שולדיג געגען זיך אליין, וואס זי קען ניט אוועקלייגען איהר נארישען שטאלץ אן א זייט און אנערקענען די גוטסקייט פון א מענשען, וואס האט זי ביים לעבען דערהאלטען... זי האט זיך מיט אלע כחות געצוואונגען ארויסצוברייננגען א שמייכעל אויף די ליפען און רעדען צו דער בלאנדער ווי א מענש פון איהר גלייכען. און ערשט ווען זיי זענען ביידע געזעסען ביים קליינעם טישעל, אין קיך, און האבען געטרונקען די געשמאקע, הייסע קאווע, איז לארא'ן ענדליך געלונגען צו רעדען צוו דער בלאנדער מיט א פרייען, אומגעשטערטען טאן.

— איך ווייס דאך אפילו ניט ווי איהר הייסט — האט זי געזאגט צו דער בלאנדער — איך ווייס דאך ניט וועמען צו דאנקען...

— א, דאס מאכט ניט — האט די בלאנדע געענטפערט — רוף מיר בערטא.

— בערטא?

— דאס אליין, בערטא...

— איך בין אייך אזוי פיעל דאנקשולדיג, בערטא... בערטא טייערע... — האט זי אויסגערופען און טרעהרען האבען זיך באוויזען אין איהרע אויגען.

— און דיר, שוועסטערל, ווי רופט מען?

— מיך? — האט לארא געזאגט. און איז אויף אן אויגענבליק ווידער געווארען צומישט. זי האט ניט געקאנט אויפ'ן מאמענט באשליסען, צי זאל זי איהר אנגעבען איהר אמת'ן נאמען, אדער ניט.

אבער באלד האט זי ווידער זיך אליין אויסגעשטראפט. פארוואס שעהמט זי זיך? מיט וואס באהאלט זי זיך? האט זי דען עפעס שלעכטעס געטאן?? האט זי דען מיט עפעס געזינדיגט? און איז דען ניט די דאזיגע פרוי אזוי גוט צו איהר? פארדינט זי דען ניט אז זי זאל צו איהר זיין אפענהערציג?...

און נאך א קורצען מאמענט האט זי, מיט אנשטריינגונג, געענטפערט:

— לארא... מיך רופט מען לארא...

— לארא? א שיינער נאמען לארא. ער פאסט דיר צו דיין שיין פנים...

לארא האט א שמייכעל געטאן.

שיין? איז זי נאך ווירקליך שיין?

— מען זעהט אז דו קומסט גאר פון אנדערע מענשען... — האט בערטא ווייטער געזאגט און האט איהר אונטערגעטראגען נאך א קריגעלע קאווע.

— איהר זענט אזוי גוט צו מיר... בערטא... — האט לארא מיט שווערקייט ארויסגערעדט.

— נעווער מיינד, דו דארפסט עס גאר ניט איבעררייידען — האט בערטא געזאגט — דאנקען גאט, וואס דו ביזט א לעבעדיגע.

לארא האט פארוואונדערט א קוק געטאן אויף איהר.

"דאנקען גאט" — די צוויי ווערטער האבען אזוי מאדנע געקלונגען דא, אין דעם דאזיגען גרויען שטיבעל.

— לעבעדיג? — האט זי איבערגערעדט — בין איך דען געווען געשטארבען?

— א, ניין, דאס ניט — האט די בלאנדע געענטפערט מיט א ברייטען שמייכעל — אבער דו ביזט געווען א מינוט פון טויט.

לארא האט א ציטער געטאן.

— וואס מיינט איהר, וואס מיינט איהר?... — האט זי אויסגערופען מיט שרעק.

— עה, שוועסטערל — האט די בלאנדע געזאגט — דארפסט דאנקען גאט וואס דאס מעסער האט דיר ניט געטראפען.

— דאס מעסער? — האט לארא אויסגערופען מיט שרעק — איך ווייס ניט. איך געדענק גאר ניט.

— כע, כע! — האט די בלאנדע געשמייכעלט — געדענקסט ניט, אז דו ביזט געווען אויפ'ן סטיידזש, דארט, אין דער "דאים שאו"?

— יא, יא... איך געדענק.

— געדענקסטו ניט ווי דער מעסער־ווארפער האט זיך געציעלט אויף דיר מיט די מעסערס?

— יא, יא, איך געדענק.

— געדענקסטו ניט ווי דו ביזט אומגעפאלען ווען ער האט א ווארף געטאן אויף דיר דאס לעצטע מעסער?

— ניין, ניין... דאס געדענק איך ניט.

— כע, כע! — האט די בלאנדע ווידער געלאכט. אזוי ווי די גאנצע מעשה וואלט איהר שטארק הנאה געטאן — דיין גליק איז געווען, וואס דיין קאפ האט זיך ארונטערגעלאזט נידריג, אויף דיין ברוסט....

— א....

— דאס מעסער איז געבליבען שטעקען פונקט איבער דיין קאפ.

— א, גאט... ווי שרעקליך... אבער ווי אזוי.... איך מיין, ווי אזוי ווייסט איהר דאס אלץ?

— דער מאן פון דער "שאו" האט מיר דערצעהלט.

— איהר קענט איהם?

— ניין, איך קען איהם ניט.

— ווי אזוי דען קומט איהר צו איהם?

— ער איז געקומען צו מיר.

— אהער?

— אודאי אהער.

— אבער ווי אזוי האט ער געקענט וויסען פון אייך?

— כע, כע! — האט די בלאנדע געלאכט.

— פארוואס לאכט איהר, בערטא?

— איך לאך וואס דו ביזט אזא נאריש קינד.

לארא האט אויך געשמייכעלט. זי האט זיך ניט באליידיגט פון דער בלאנדער'ס רייד.

— איך האב זיי ניט געזאגט מיין אדרעס — האט לארא געזאגט.

(ווערט פארגעזעצט)

העה טעם וועט איהר צופרידענשטעלען מעה ווי וועלכע עס איז אנדערע

"SALADA" TEA

"פריש פון די גערטנער"

"אל-קאנאדע יאהר"

CANADIAN NATIONAL EXHIBITION TORONTO

מאנטאג - לייבאר דעי

איינע פון די גרעסטע טעג פון "אל־קאנאדע יאר". ספעציעל לייבאר דעי פאראדען, ספארטס און פראגראמען פון דער פרי ביז מיטען נאכט.

"לע וואיעדזשערס"

גרענד סטענד ספעקטאקל, מוזיקעל רייט, פייערווערק

"— דער בעסטער פיידזשענט וואס איז ווען געוועזען אין גרענד סטענד —" אוגוסטוס ברידל

באבי פירס, אויסטראליע
און
דזשאו רייט, טאראנטא
¼ מייל סקאלינג רייס. דאנערשטאג סעפט. 4. 7.00 פארנאכט.

בלויז נאך צוויי קאנצערטע

דער אינטערנאציאנאלער בארימטער

2,000 שטימען עקסהיבישאן כאר

דינסטאג סעפט. 2. שבת סעפט. 6 אין קאליסעאום
25ס., 75ס., $1.00.

לאנדאן אינטערניישאנעל טראוועל פאסטערס און פרינטס
מאראם באריי'ס פארצייטיגע אימפעריעלע כינעזישע אויסשטעלונג
א דזשאנגל פון זעלטענע פויגעל און חיות.
קאליסעאום — אייגערשטער פלאר, וועסט ענעקס

סיעפליין רייסעס

צום ערשטען מאל קאנאדע
נעקסטען דינסטאג

45 — מייל רייס 2.00 נ. מ., 75 — מייל רייס 4.00 נ. מ.

טראטינג און פייסינג רייסעס

סעפט. 2, 3, 4, און 5
גרענד סטענד טרעק

באזוכט די ספעציעלע ראדיא שאו
אינדזשענירינג און עלעקטריקעל בילדינג

זייט זיכער צו זעהן די נייע מאטאר קארס אין דעם אויטאמאביל בילדינג

קאטאלאג און פראגראם

וועלכע גיבען פולע איינצעלהייטען פון די עקזיביטס, און א סינאפסיס פון די פיידזשענט עטראקשאנס ווערט יעצט פארקויפט איבעראל קענעדער קאנעדיען נייישאנעל עקזיבישאן.

דאונטאון אפיציעל פרייע אינפארמאציע ביורא. א ליסט פון פריוואטע היימען פאר אויסערשטאדטישע געסט, עקזיבישאן 3 פראנט סטר. איסט. טעלעפאן ווייווערלי 4453.

טיקעטס קענען רעזערווירט ווערען דורכ'ן טעלעפאן — דירעקטע ליינס צום באקס אפיס. גרענד סטענד לייק. 7—7616. באקס אפיס קאליסעאום פאר'ן 2,000 שטימען עקזיבישאן כאר לייק. 2340, אדער מודי'ס 47 קינג סטר. וועסט.

סעם הערים
פרעזידענט.

ו. וואטערס,
דזשענעראל מענעדזשער.

צו פארדינגען

צו פארדינגען אן אפארטמענט פון 5 רומס אויף יוקליד עוועניו. אלע קאנוויניענס. פרעגען 338½ יאנג סטריט.
2396-9-1

צו פארדינגען א פלעט פון דריי רומס אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס ניי דעקארירט, סינק אין קיטשען. טעלעפאן מעסיגע רענט. פרעגען 187 גרייס סטריט.
***

צו פארדינגען א סטאר מיט 4 רומס מיט א גרויסען שאפ אין די בעק, ניי דעקארירט, 419 ספעדינע עוו. פרעגען האמער ערלייך 8046.
564-8-31

צו פארדינגען א היי קלאס פארנישד פראנט רום. פאסיג פאר איינעם אדער 2. 565 מארקהאם סט. טעלעפאן טריניטי 3229.
361-8-31

צו פארדינגען א פלעט פון דריי אדער 4 רומס, אלע קאנוויניענס, סינק, הארדוואוד פלארס, בליינדס, פיקטשורס. טעלעפאן ניי דעקארירט. פרעגען 156 מיידזשאר סטריט.
576-8-29

צו פארדינגען אן אפ טו דייט פלעט פון דריי רומס הארדוואוד פלארס, פיקטשורס, סינק אין קיטשען, טעלעפאן צו נוצען, גאראדזשעס אויב נויטיג. פרעגען 626 מענינג עוועניו.
577-8-31

צו פארדינגען א שעהנע פארנישד רום אין א נייע מאדערנע היים. מיט קאנוויניענס. פרעגען 25 ראשהאלם דרייוו
2408-8-31

צו פארדינגען א שעהנע פארנישד רום אין אן אפארטמענט צענטראל. פרעגען 182 פאלמערסטאן עוו. אפט 2.
580-8-37

צו פארדינגען צוויי אדער דריי שעהנע גרויסע רומס, מיט אלע קאנוויניענס אויך הארדוואוד פלארס איבעראל. ערוואקסענע מענשען פארגעציגען. פרעגען 163 בארדען סטריט.
589

צו פארדינגען א פלעט פון 4 שעהנע ליכטיגע רומס, סינק אין קיטשען. טעלעפאן, סטים היט, זעהר ווארים ווינטער. פרעגען 122 גרענדזש עוועניו.
588-8-31

צו פארדינגען א שעהנע נייע פארנישד רום, פאסיג פאר 1 אדער צוויי מענשען. פרעגען 93 ווילקאקס סטריט, קינגסדייל 9912.
579-8-31

16 דאלאר. צו פארדינגען צוויי שעהנע גרויסע ליכטיגע רומס, סינק אין קיטשען. טעלעפאן צום נוצען. יעצט ליידיג. פרעגען טריניטי 6983 אדער 127 בארדען סטריט.
595

צו פארדינגען דריי רומס, סינק אין קיטשען, הארדוואוד, ניי דעקארירט, גאראדזש אויב נויטיג. קאפעל פארגעציגען. פרעגען הילקרעסט דרייוו. לאידברוק 4600
602-8-31

צו פארדינגען א פלעט פון 4 רומס אלע קאנוויניענס, סינק הארדוואוד פלארס, בליינדס, פיקטשורס. טעלעפאן גאראדזש אויב נויטיג. גרייט אריינצוציען. פרעגען 426 מארקהעם סטריט.
599-8-31

צו פארדינגען דריי רומס מיט אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סטים היט, טעלעפאן, סינק אין קיטשען, ניי דעקארירט. פרעגען 373 מענינג עוועניו.
594-8-31

צו פארדינגען א שעהנעם פלעט פון פיער רומס, אלע באקוועמליכקייטען. פרעגען 71 בארדען סטריט
593-8-31

צו פארדינגען א פלעט פון דריי רומס, מיט אלע קאנוויניענס, גאראדזש אויב נויטיג. פרעגען 33 ביטרים סטריט.
601-8-31

צו פארדינגען א פלעט פון דריי רומס אלע קאנוויניענס. פרעגען 61 ביטרים סטריט.
583-8-31

צו פארדינגען א פלעט פון דריי רומס מיט אלע קאנוויניענס טעלעפאן. פרעגען 38 בעלוויו פליים.
584-8-31

צו פארדינגען א פלעט פון דריי אדער 4 רומס ביי א קליינע פאמיליע. אלע קאנוויניענס. פרעגען 190 קלערמאנט סט. נעבען דאנדעס.
586-8-31

"פיעז" פוירנייסעס

יעדער איינער ווייסט אז די "פיעז" פוירניסעס זענען די בעסטע, און זיי דויערען פאר צוואנציג יאר צייט, און זענען גאראנטירט צו באהייצען דאס הויז, וואו מען שטעלט זיי אריין. מיר שטעלען זיי אריין פאר אייך פאר קעש אדער מאנאטליכע אויסצאהלונגען. מיר פאררעכטען אויך אלע סארטען פוירניסעס. טעלעפאנירט דעם אידישען פארטרעטער.

מר. גאלבערג
טריניטי J 4487
אדער קינגסדייל 8284.

צו פארקויפען

צו פארקויפען סאליד בריק 10 רומיגע דיטעטשט הויז. צוויי סינגעל גאראדזשעס. סטים. מעסיגער פרייז. 191 ראבערט סטריט.
2399-9-2

צו פארקויפען א פיאנא און א גרויסע שעהנע קליידער שאפע מיט נאך פארניטשור, מוז פארקויפט ווערען די וואך. זעהר ביליג. פרעגען 72 עלם סטריט.
547-8-29

א בארגיין קריגט מען איין מאל אין א יובל. און יעצט קען מען עס קריגען איבערצונעהמען דעם דעליקאטעסען סטאר אין 911 דאנדעס וועסט. אורזאכע מוז פארלאזען די שטאדט ווי אויך קען דער קויפער אפקויפען דעם בילדינג פון דעם סטאר זעהר ביליג. וועלכעס קען אויסגעצאהלט ווערען מיט'ן רענט.

דער ערשטער און בעסטער אפער וועט אנגענומען ווערען.
559-8-29

צו פארקויפען לאנטש און דעליקאטעסען סטאר פאר 8 הונדערט דאלאר. אורזאכע אויפ'ן פלאץ. 385 ספעדיינע עוועניו.
562-8-31

צו פארקויפען א גראסערי, פרוכט און קרימערי סטאר, טוט גוטע ביזנעס. גוטע אורזאכע פאר פארקויפען, ווערט צו אינוועסטיגייטען. פרעגען 682 קאלעדזש סטריט.
573 8 31

ביליארד פארלאר

צו פארקויפען א ביליארד פארלאר אין בעסטען לאקיישאן אין שטאדט זיכער געלט צו מאכען. פאר אינפארמאציע פרעגען 559 דאנדעס סטריט וועסט. טעלעפאן טריניטי 1494.
566-8-31

45 הונדערט יוקליד עוו. 8 רומיגע סאליד בריק דיטעטשט הויז, סקווער פלען 28 פראנטעדזש, סייד דרייוו. עלעקטריק פיקטשורס, בליינדס. פרעגען אייגענטימער טריניטי 1378.
542-8-31

גרויסער בארגיין צו פארקויפען סטאר מיט 5 רומס, אלע קאנוויניענס "מעסיגען אפער ניט אנטזאגט. 165 אסינגטאן עוו.
592-9-4

צו פארקויפען מאנופעקטשורינג פלענט זעהר ביליג. מעסיגע רענט. פרעגען קעפיטאל דרעס 130 ספעדיינא עוו. טעלעפאן עלגין 9582.
581

צו פארקויפען טרעוועלערס וואררדראוב פלאכע טראנקס און קארדראוב קייסעס. פולאנס 59 וועלינגטאן וועסט.
598-8-31

זעהר גרויסען בארגיין 36 הונדערט. 6 רומס, פול סייז קאנקריט סעלער הארד־פלארס, דאבעל גאראדזש, ראקסטאן ראוד נעבען הארבארד.

אויך פיעלע אנדערע פראפערטיס צו פארקויפען און אויסבייטען.

פרעגען פאלאטניק טריניטי 6983, אדער 127 בארדען סטריט.
596

צו פארקויפען א העפי טאט סטאף גוט ווי ניי. גוטע אורזאכע פאר פארקויפען. פרעגען טריניטי M 7676.
603-9-31

זעהט די הויז. גרויסער בארגיין, 8 רומס, הייסע וואסער באהייצונג. גאראדזש לאנד מיט בוימער. בעסטען דיסטריקט. רעדוצירט פון פופצעהן טויזענט צו 12 טויזענט 5 הונדערט. זעהן אייגענטימער 41 ניינא עוועניו שבת און מאנטאג.
590

צו פארקויפען גוטען העפי טאט סטאף. פרעגען 233 פאלמערסטאן עוו.
600-8-31

איבערצונעבען ביזנעס

איבערצוגעבען א גוטע דזשענטס פורנישינג סטאר און קלאדינג ביזנעס מיט אדער אהן סטאר. אכט יאהר אויפ'ן זעלבען פלאץ. אורזאכע א צווייטע ביזנעס. פרעגען ב. גאלדשטיין, 100 קינג וועסט, קיטשענער אנטעריא.
5305-8-31

באקאנטמאכונג

אלע וועלכע ווילען מאכען אייזערנע פענס ארום דעם בית הקברות, אדער פיקסען די אלטע ווי אויך פיינטען זאלען זיך מעלדען צו
דזש. אייזענבערג
670 דאנדעס סטריט וועסט.
טעלעפאן טריניטי W 5421.
406-8-29

אויספארקויף

ווייל איך קען אליין ניט אטענדען מיין סטאר, בין איך געצוואונגען צו פארקויפען אלעס ביליג: ספרי תורות, ספרים, תפילין, מזוזות, סדורים, חמשים, טליתים טערקישע, סילקענע און וואלענע שנה־טובות צו האלבע פרייזען. יעדער וועט גע־ווים צופרידען זיין.

ג ר י נ ב ע ר ג
117½ עליזאבעט סטריט

פארלאנגט

יונג גראדואירטע נוירס פארלאנגט א פאזישאן. ביי טאג אדער ביי נאכט ארבייט. פרעגען ביי טעלעפאן טריניטי 9584
***

א גוטער בעל תפלה, בעל קריאה, בעל תקיעה, שוחט עופות איז ווילינג אנצונעהמען א שטעלע אויף ימים נוראים. אדרעס 62 דעניסאן עוו. מר. דינקען. טעלעפאן טריניטי M 8887.
570-9-5

פארלאנגט א באי צו לערנען די פאר טרייד מוז האבען א בייסיקעל. פרעגען אין 207 ארנדעס וועסט.
2404-8-29

מאן פערציג יאהר סינגעל פארלאנגט א פארטנערקע צו א קלאדינג ביזנעס אין קאנטרי. שרייבט פולע איינצעלהייטען צו זשורנאל באקס 43.
575-8-31

א גוטער בעל מוסף פארלאנגט א שטעלע צו דאוונען ימים נוראים, אין שטאדט אדער קאנטרי. צופרידענהייט פארזיכערט פרעגען ביים איסט טאראנטא רב, רבי ריזענמאן 145 סיטאן סטריט טריניטי עלגין 8064.
2403-8-31

פארלאנגט א שעהנע פארנישד רום מיט לייכטע הויז־קיפינג פריווילעגיעס, אין וועסט ענד פון שטאדט.
טעלעפאנירט לאמבארד 9155.
578

פארלאנגט עקספיריענסד דרייפער און פינישערס צו דרעסעס. זיך גלייך ווענדען ענעט דרעס 115 ספעדיינא עוו.
2407

פארלאנגט א פארטנער עקספיריענסד אין ליידיס רעדי טו וועהר פאר אן איסטאבלישד סטאר אין א גוטען לאקיישאן. מיט א קליינעם אינוועסטמענט. שרייבט זשורנאל באקס 44.
587

פארלאנגט א סיילס־ליידי צו דרייגודס. נאכפרעגען 294 קווין איסט. מר. ליפשיץ.
582

פארלאנגט א מיידעל וועלכע קען נייען ביים האנט און טאן אביסעל הויז ארבייט. פרעגען צוויקעל 606 דאנדעס סטריט וועסט.
563

פארלאנגט עקספיריענסד אפערייטארס צו דרעסעס. פרעגען וואלמאן דרעס קא. בעלפאר בילדינג 117 ספעדיינא עוו.
2409

די גוועלף היברו קאנגרעגיישאן פארלאנגט א גוטען בעל מוסף. זיך ווענדען צום פרעזידענט מר. לואי בראון, 2 נארפאלק סט. גוועלף, אנטאריא.
5324-8-24

פייפערהענגינג און פיינטינג

אייער אלטער באקאנטער פייפער הענגער און פיינטער נעמט אן קאנטראקט דזשאבס צו די ביליגסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט. קיין דזשאב צו קליין אדער צו גרויס. עסטימייטס פריי רומס געפייפערט פאר 5 דאלאר און העכער מיט מיין פייפער.
סעם קאץ, 166 אסינגטאן עוועניו
לאידברוק 2350.
591-9-28

אקאונטענט-בוקקיפער

12 יאהר עקספיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העכער.

א. א. גאלדענבערג
75 האמוואוד דרייוו.
הילקרעסט W 7504.
5256-9-21

חפץ איז איצט אין יוראפ!

זיין אפיס געפינט זיך אונטערן אויפזיכט פון טיכטיגע אנגעשטעלטע און מרס. חפץ, וועלכע זענען טעגליך אין פארבינדונג מיט איהם אין פוילען און רוסלאנד.
ווענדעט זיך צו חפץ'ס שיפס קאנטאר ווענען אלע אימיגראציע אנגעלעגענהייטען.
געלט געשיקט טעגליך,
שיפסקארטען, סיטיזען פייפערס
DOMINION TICKET OFFICE
(ערלייך 5971)
143 קווין סט. וועסט
ווענדעט זיך צו חפצ'ן נאך ראט און טאט.

הרב
ש. פ. ריזענמאנ'ס
אדרעס איז:
145 סיטאן סטריט
טעלעפאן: עלגין 8064.
אלע רעליגיעזע זאכען אטענדערט.

שיפסקארטען
פאהרט נאך יוראפ
דורך די
קענעדיען פאסיפיק שיפען
דירעקטע שיפסקארטען, נאך און פון פוילען, רומעניען, ליטא, לאטוויא, עסטרייך, דייטשלאנד, איטאליען, יוגא און טשעכא סלאוואקיא, אונגארן, פראנקרייך און בעלגיען. יעדער אימיגראנט ווייסט דאס די קענעדיען פאסיפיק גיט סערווים און צופרידענהייט. נאכפרעגען ביי אונזערע אויטאראזירטע לאקאלע אגענטען.
דזשיי. בי. מעקעי
גענעראל אגענט — פאסאזשיר דעפארטמענט.
1 קינג סטריט איסט, טאראנטא
ערלייד 2105.

די בענק אף נאווא סקאשיא
אויסלענדישע דראפטס געקויפט און פארקויפט
מיר האבען גרויסע פארבינדונגען מיט אויסלאנד און מיר קאנען ארויסגעבען דראפטס פאר ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד, עסטרייך, פוילען יוגאסלאוויע, טשעכא - סלאוואקיא, און כמעט אלע פרעמדע לענדער.
אונזערע אפישעלס געפינען זיך אין לאנדאן און ניו יארק. דירעקטע טעלעגראפישע "ווייערס" צו מאנטרעאל און ניו־יארק, בעסטע עקסטשיינדזש רייטס.
קאפיטאל — $10,000,000
רעזערוו — $20,000,000
THE BANK OF NOVA SCOTIA
קווין און מעקאל סטריטס.
ת. קאטערלאנד, מענעדזשער
ספעדיינע און דאנדעס
ס. פ. ניקאהם, מענעדזשער.

נייעס ביי אונז אין שפארט

נאך איינצעלהייטן וועגן מאראטאן שווים

מארווין נעלסאן, דער געווינער פון שווים-קאנטעסט, איז געשוואומען זיבען שטונדען, דריי און פערציג מינוט, זעקס און דרייסיג מיט איין פינפטעל סעקונדע, און באקומען צען טויזענט דאלאר.

איזידאר ספאנדער, איז געשוואומען זיבען שטונדען, זעקס און פופציג מינוטען, דריי און פופציג מיט דריי פינפטעל סעקונדען, און באקומען צוויי טויזענט פינף הונדערט דאלאר.

וויליאם פ. גאל, איז געשוואומען אכט שטונדען, דריי און צוואנציג מינוטען, דריי און דרייסיג מיט דריי פערטעל סעקונדען.

דזשארדזש בלעגראן, איז געשוואומען אכט שטונדען, פינף און צוואנציג מינוטען, זיבען און דרייסיג און צוויי פינפטעל סעקונדען.

ערנסט פיערקאטער, איז געשוואומען אכט שטונדען, דרייסיג מינוטען, צען מיט צוויי פינפטעל סעקונדען.

נארמאן ראס איז געשוואומען אכט שטונדען, אכט און פופציג מינוטען, פערציג און איין פינפטעל סעקונדע.

אלע שווימער פילען זיך געזונט, און קיין איינער פון זיי איז ניט גענומען געווארען אין האספיטאל אריין.

טאראנטא איז געוועזן היבש פארטראטען

אונזער שטאדט טאראנטא האט זיך ניט געהאט וואס צו שעמען ביים שווים-קאנטעסט.

זעקס און פערציג טאראנטאר שווימער זענען אריינגעשפרונגען אין וואסער, און כמעט אלע פון זיי זענען געשוואומען מער ווי פינף מייל, דאס מיינט א דריטעל פון דעם שווים-רייס.

בלויז עטליכע פון זיי זענען פארבליבען אין וואסער, ווען דער שווים איז געוועזן פארענדיגט.

בלינדער שווימער וועט מער ניט שווימען

מיטשעל האמבורג, דער בלינדער שווימער, וועלכער האט פיער מאל געמאכט א פארזוך צו שווימען אין מאראטאן שווימס, האט נעכטען ערקלערט, אז מער וועט ער ניט שווימען אין אזעלכע רייסעס.

ער האט געמאכט פיער פארזוכען צו שווימען, און ער האט יעדעס מאל געמוזט אויפגעבען.

מ. האמבורג שווימט מיט א סטראפ צוגעבונדען צו זיין שיף, אז ער זאל איר ניט פארלירען, ווייל זיין גאנץ געזיכט, פונקט ווי זיין קערפער איז פארשמירט מיט גרים.

אויך מיטוואך איז ער געשוואומען אכט מייל. ער האט אבער געמוזט אויפגעבען.

ווייבעל איז איינגעשפארט

אננא בענאיט, די איינציגע פרוי אין מאראטאן שווים, איז געוועזן איינגעשפארט א גאנצען טאג, און געשווימען.

זי איז געשווימען לאנגזאם, אבער זעהר גוט. און ערקלעהרט, אז איהר אמביציע איז צו פארענדיגען דעם פופצעהן מייל שווים, אבוואהל זי איז זיכער אז זי וועט ניט זיין צווישען די פרייז געווינער.

פיער און דרייסיג טויזענט מער

מיטוואך, צוליעב דעם אינטערעס פון מאראטאן שווים, זענען צו דער אויסשטעלונג געקומען פיער און דרייסיג טויזענט באזוכער מער ווי לעצטען יאר.

אזוי אז אין דעם טאג זענען געוועזען הונדערט זיבען און זעכציג טויזענט מענשען.

לעצטען יאר זענען בלויז געוועזען הונדערט צוויי און דרייסיג טויזענט באזוכער דעם זעלבען טאג.

ביז נעכטען זענען געוועזען איין און פערציג טויזענט ווייניגער באזוכער ווי לעצטען יאר.

טאראנטאר „טריינער" באקומט א פערטעל פון דער סומע

דזשאני וואקער, דער מאן, וועלכער האט צוגעגרייט מארווין נעלסאן צום מאראטאן שווים, וועט באקומען א פערטעל פון די צען טויזענט דאלאר.

מר. וואקער האט געשלאסען א שידוך מיט דעם ניינצען יעריגען יעריגען בחור, אז ער וועט אויסשטעהן אלע הוצאות ביז נאכ'ן שווים, און אויב דער אויבערשטער וועט העלפען און דער ניינצען יעריגער חתן וועט געווינען, זאל ער באקומען פינף און צוואנציג פראצענט.

שבת נאכמיטאג וועט ער באקומען א פערט חלק פון טשעק.

ווי אזוי דער שווים איז פארענדיגט געווארען לעצטען יאר

עדווארד פ. קיטינג פון ניו יארק, האט דורכגעמאכט די פופצעהן מייל אין אכט שטונדען, אכצעהן מינוטען און דרייצעהן און א פינפטעל סעקונדען. ער איז געוועזען דער ערשטער.

ערנסט פירקאטער, אכט שטונדען, איין און דרייסיג מינוטען, ניין און דריי פינפטעל סעקונדען. ער איז געוועזן דער צווייטער.

נארמאן ראס, פון שיקאגא, אכט שטונדען, ניין און פערציג מינוטען, איין און פערציג מיט איין פינפטעל סעקונדע. דער דריטער.

איזידאר ספאנדער, פארט קאלבארן, ניין שטונדען, ניין און פערציג און דריי פינפטעל סעקונדען. דער פערטער.

מענדיל בוירדעט, פון טאראנטא, ניין שטונדען, פופצעהן מינוטען, אכט און פופציג מיט דריי פינפטעל סעקונדען.

מייראן סי. קוקס, פון קאליפארניא, צעהן שטונדען, פיער מינוטען מיט זיבען און צוואנציג סעקונדען.

. מארווין נעלסאן איז ארויסגענומען געווארען פון וואסער לעצטען יאר נייציג יארד איידער ער האט פארענדיגט. ער איז געשווימען דער דריטער.

דער היי יעריגער שווים איז געווען מעהר אינטערעסאנט, און ניט אכטענדיג וואס דזשארדזש יאנג איז צו פריה ארויסגענומען געווארען פון וואסער איז דאך דער אינטערעס ניט אפגעשוואכט געווארען.

טויזענטער מענשען זענען געשטאנען א גאנצען טאג ביים וואסער, און מיט גרויס אויפמערקזאמקייט נאכגעפאלגט יעדע באוועגונג פון די שווימער, וועלכע האבען באוויזען וואונדער, און יעדע ווייל איבערגעיאגט איינער דעם אנדערען.

לויפט זעהן איר שטארבענדען זון און ווערט פארוואונדעט

מרס. פלארא לאנסדין איז געפארען אין אן אויטאמאביל צום דזשענעראל האספיטאל זעהן איר שטארבענדען זון. אויפ'ן וועג האט זיך איר אויטאמאביל צוזאמענגעשטויסען מיט א צווייטען, און זי איז פארוואונדעט געווארען.

אנשטאט זעהן איר זון, האט מען איר אין א קריטישען צושטאנד אפגעפירט אין זעלבען האספיטאל אויף א בעטעל.

רופען היינט א פראטעסט פארזאמלונג

די טעקס-צאלער פון וואר צוויי, האבען פארופען אויף היינט אווענט א פראטעסט פארזאמלונג, צו פארהאנדלען די פראגע אין באצוג דאס פארלענגערען שערבארען סטריט, אלס א לאקאלע אויסבעסערונג פאר ווארד צוויי.

די שטייער-צאלער ערקלערען, אז דאס איז אן אלגעמיינע שטאדט ארבייט, ווי אויך מאכט אזא אויסבעסערונג לייכטער פאר די קלענערע שטעדטלאך, און דערפער וואהין די פארלייגערונג גרייכט און זיי זעהען ניט איין פארוואס זיי זאלען דערפאר צאלען העכערע שטייערען.

זייערע רעזאלוציעס וואס וועלען היינט אנגענומען ווערען, וועלען ערשט דארפען פארהאנדעלט ווערען קומענדען דינסטאג אין קווינס פארק.

אמעריקאנער מענער וואס ווילען פטור ווערען פון זייערע פרויען אין פוילען

פון ווארשא מעלדעט מען:

דאס העכסטע געריכט האט די לעצטע טעג ארויסגעגעבען א וויכטיגען אורטייל, נעמליך: א געוויסער ק. פון אמעריקע האט אנגעגעבען אן אנקלאגע אין העכסטען פוילישען געריכט, אויף אן אורטייל פון אפעלאציע געריכט, אז ער מוז צאהלען אלימענטען זיין פרוי אין פוילען אין דער הויך פון 30 זלאטעס א וואך.

אין דער אנקלאגע ווערט געזאגט, אז דער אנקלאגער האט אין אמעריקאנער געריכט ארויסגעקריגען אויף זיין ווייב אין פוילען א ציווילען גט, און דעריבער איז ער ניט מחויב אויסצוהאלטען זיין געוועזענע פרוי.

דאס העכסטע געריכט האט אבער די אנקלאגע אפגעווארפען, שטעהענדיג אויפ'ן שטאנדפונקט, אז דער ציווילער גט, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען דורכ'ן אמעריקאנער געריכט, קאן ניט האבען אין פוילען קיין יורידישע באדייטונג, ווייבאלד די ציווילע חתונה איז פארגעקומען אין פוילען.

פאר די פיעל טויזענטער אידישע פרויען אין פוילען, וואס זייערע מענער זענען אין אמעריקע, האט דער דאזיגער אורטייל פון העכסטען געריכט א גרויסע באדייטונג, ווייל ניט איין עמיגראנט האט דורך א ציווילען גט אין אמעריקאנער געריכט געהאט די מעגליכקייט אוועקצוווארפען זיין פרוי אין פוילען און חתונה האבען אין אמעריקע.

באקאנטמאכונג

יעדערער ווייסט אז פון דעם ערשטען סעפטעמבער וועט מען ניט קענען פאהרען מיט קיין קאר אהן אינשורענס, אלזא האט איהר דאס בעסטע געלעגענהייט מיר צו טעלעפאנירען. איך קום צו אייך און גיב אייך מיין פאליסי פון די בעסטע טאריף קאמפאניע. מען ברויך ניט צו באצאהלען מיט איין מאל מען קען אויסצאהלען צו ביסלעכווייז אלע וואך.

שברי ראוויד

450 מארקהאם סט. טריניטי 0689.

585

קאפ שמערצען

רומאטיזם
נוראלדזשיא
לאמבעגא
נוריטיס

אט דא האט איהר א שנעלע הילף!

איהר קאנט ניט אלע מאל זיך פארגינען צו סטאפען אייער ארבייט צוליב א קאפּוועהטאג, אבער איהר קאנט אלע מאל קריגען א הילף פאר אזא ליידען! איינער אדער צוויי אספירין טאבלעטס וועט פארלייכטערען א שמערצענדען קאפ צו יעדער צייט. פולשטענדיג אונשעדליך; ווערט רעקאמענדירט פון טויזענדער דאקטוירים. ס'איז א ווירקזאמער מיטעל' געגען שמערצען, וואס ווערט גענומען פון מיליאנען מענער און פרויען ווען זיי האבען א פארקיהלונג, א קאפּוועהטאג; נוראלדזשיא אדער נוריטיס; רומאטיזם, לאמבעגא, שמערצענדע גלידער, א. ד. ג. לעזט די אויספרובירטע דירעקשאנס וואס קומען מיט אספירין און באגרייפט וויפיעל ליידען דיזע טאבלעטס קאנען אייך פארשפארען. אספירין האט די מעדיצינישע באשטעטיגונג. עס גרייפט ניט אן די הארץ. איהר ווייסט וואס איהר נעמט. אויף יעדער באקס געפינט זיך דאס ווארט דזשענואין (עכטער) אין רויטען שריפט.

BAYER
TRADE MARK REG.
ASPIRIN

BOARD OF EDUCATION

טאראנטא טעכניקעל סקול

אינדאסטריעל, ארט, מאטריקולייששאן קורסען — טאג קלאסען עפענען זיך דינסטאג, סעפטעמבער 2.

רעגיסטרירט זיך באצייטענס

מען קען זיך רעגיסטרירען אין די שולען אנהויבענדיג דעם 25-טען אויגוסט. סענטראל טעכניקעל סקול, הארבארד און ליפינקאט; דענפארט ברענטש טעכניקעל סקול, גרינוואוד עוועניו (נארט פון דענפארט עוו.) וועסטערן ברענטש טעכניקעל סקול, עוועלין קרעסענט; נארטערן וואקיישאנעל סקול, מאונט פלעזענט ראוד און ראוהעמפטאן עוו.

מרס. עדעלייד מ. פלאמפטער,
טשערמאן אדוויזארי וואקיישאנעל קאמיטע.
וו. וו. פיערס,
ביזנעס אדמיניסטראטאר און סעק. טרעזשורער.

BOARD OF EDUCATION

טאראנטא קאמערשעל סקול

טאג-קלאסען הויבען זיך אן סעפטעמבער 2, 1930.

סענטראל סקול — שאו סטר. נארט פון קאלעדזש. וועסטערן סקול — גלענדאנוויין ראוד, עוועלין קרעסענט און גלענלייק עוועניו.

איסטערן סקול — טשעסטעם עוו. סאוט פון דענפארט עוו. נארטערן וואקיישאנעל סקול — ראוהעמפטאן עוו. און מאונט פלעזענט ראוד.

סטודענטען וועלכע ווילען זיך רעגיסטרירען זאלען זיך ווענדען אין שול 9 א זייגער פרי אין דעם אויבינען דאטום.

פולע קורסען אין אלע קאמערציעלע געגענשטאנדען.

קורצע קורסען פאר די וועלכע קענען ניט נעמען איינעם פון די דיפלאמא קורסען.

ספעציעלע איין-יעריגע קאמערציעלע קורסען פאר האי-סקול גראדואירטע.

קלאסען פאר "פארט-טיים" סטודענטען.

מרס. עדעלייד מ. פלאמפטער, טשערמאן אדוויזארי וואקיישאנעל קאמיטע.

וו. וו. פיערס, סעק טרעזשורער. ביזנעס אדמ. און

אן אווענט פון ברידזש

אלע האבען פארגעניגען — עס ווערט פרייליך פארענדיגט, ווען איר סערווירט רעד ראוז טיי. יעדער איינער גייט אוועק דערפרישט און אין גוטען מוט.

RED ROSE TEA

„איז גוטע טיי"

צוויי סארטען — רעד לייבעל און ארענדזש פיקא

„זיין נשמה איז באפרייט געווארען פון קייטען"

פון ווארשא מעלדעט מען וועגען פאלגענדער „אינטערעסאנטער" געשיכטע מיט א געוועזענעם משומד:

צו אן אנגעזעהענעם אידישען פארלאמענטאריער אין ווארשא איז געקומען א געוויסער אינזשיניער, וועלכער פארנעהמט א גרויסען פאסטען אין אן אקציען געזעלשאפט. ער האט ערקלערט פאלגענדעס:

— איך קום זיך צו אייך איינמעלדען. ווי אייך איז באוואוסט האבען מיינע עלטערען מיך אפגעשמד'ט ווען איך בין נאך געווען א קינד, און מיך אפילו ערצויגען אין אן אנטיסעמיטישען גייסט. דאס האט געפיהרט דערצו, אז איך האב איניגע מאל געמוזט האנדלען געגען די אינטערעסען פון אידען, איך האב אבער געפיהלט, ווי מיין נשמה זאל זיין איינקייטען.

וואס ווייטער האב איך אלץ שטארקער אנגעהויבען צו פיהלען, אז די ערציהונג, וואס מיינע עלטערען האבען מיר געגעבען האט ניט געקאנט פארטרייבען די שטים פון בלוט, און מיך האט אלץ שטארקער געצויגען צו אידען, ביז איך האב זיך ענטשלאסען אויף אן ענערגישען שריט, און ווענדענדיג זיך צו א ווארשאווער רב האב איך געבעטען מיך אומצוקעהרען צום אידענטום.

דער רב האט מיר געפרובט מאכען שוועריגקייטען און מיך געפרעגט, צי ווייס איך, אז דערמיט וועל איך שטעלען אין געפאהר מיין קאריערע. איך האב איהם געענטפערט, אז איך ווייס דערפון און בין גרייט אויף דעם קרבן. דער רב האט דאן דורכגעפיהרט אלע פארמאליטעטען, און איצט בין איך צוריק א איד. איך פיהל זיך ווי מיין נשמה זאל האבען באפרייט געווארען פון די קייטען און וועלכע זי איז געוועזן געפענטעט פון מיין פריהסטער יוגענט.

איך וויל אבער זיין א איד ניט נאר א פאסיווער נאר אויך אן אקטיווער. איך בין דערום צו אייך אלס אידישען פאליטיקער זיך געקומען מעלדען, אז מיינע קענטנישען און כחות בין איך גרייט צו שטעלען צו דער דיענסט פון דער אידישער געזעלשאפט.

French Line

אייראפא—קענעדע

אויב איהר ווילט ברענגען אייערע קרובים אדער פריינט פון אייראפא, נעהמט אין אנבאטראכט די מעלות פון באנוצען זיך מיט דער פראנצויזישער ליניע. בעראט זיך מיט אונזער נאהענטסטען אידישען אגענט פאר פרייזען און איינצעלהייטן.

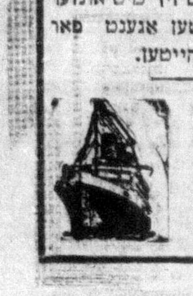

כשר'ע קיך
וויינען געגעבען מיט די מאהלצייטען
הויפט אפיס:
53 ריטשמאנד וו.
TORONTO ONT.

דער איין-אויגיקער מאנסטער פון דער הייוועי

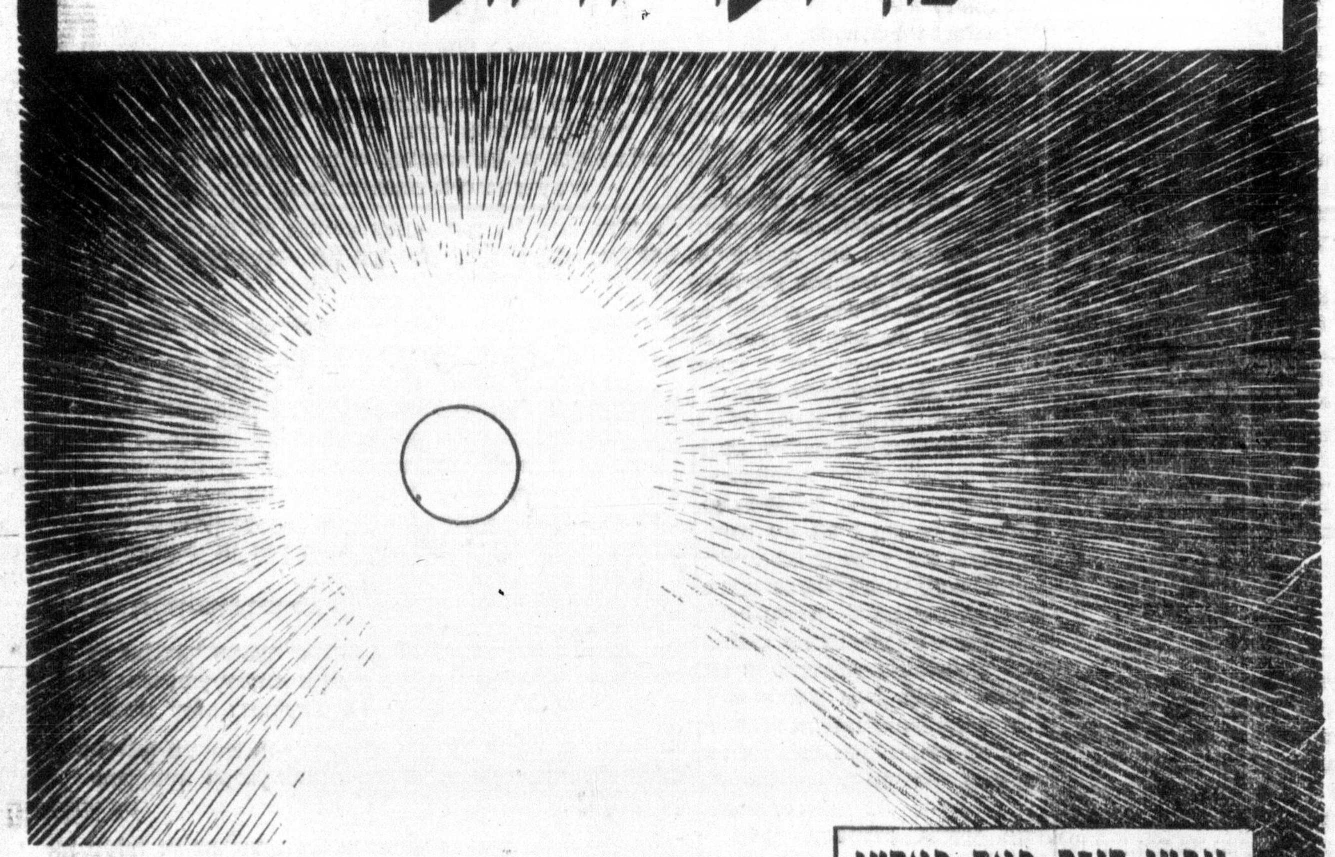

א טונקעלער פאס וועג — פאראויס שאטענס וועלכע זענען ווי א רעטעניש פאר'ן טרייבער צוליעב דער האלב-ליכט. וואס זיי לאזען נאך זיך.

פלוצלונג, א ליכט וואס פארבלענדט! אויף וועלכער זייט איז עס? דער דרייווער קען עס ניט זאגען. ער נעמט זיך רעכטס. דאן דער צוזאמענשטויס פון שטאל. דער בריאזג פון גלאז . . . די נאכט איז אנגעפילט מיט שרעק.

ער האט שלעכט געדענקט!

און ווייל ער האט געדארפט צו טרעפען. דעריבער האט פאסירט נאך אן אויטאמאביל עקסידענט.

א העדלייט האט פארפירט דעם צווייטען דרייווער. עס ווייזט אייך ניט דעם גאנצען וועג. עס שטעלט אין געפאר אייער אייגען לעבען און דאס לעבען פון יעדען איינעם. וועלכען איר באגעגענט. אייער קאר ווערט א געפאר אויף דער הייוועי. און איר זענט אונטערווארפען צו א שטראף. דאס געזעץ פאדערט אז אייערע לייטס זאלען זיין אין גוטען צושטאנד. דער נאכט טרעפיק פאטרול וועט אייך סאמאנסען. אויב זיי זענען עס ניט. ביידע העדלייטס מוזען ברענען. און ביידע מוזען זיין אין גוטען "פאקוס". האט שטענדיג מיט זיך עקסטרא באלבס. עקזאמינירט אפט אייערע העדלייטס. איר קענט זיי אליין עדזשאסטען. שיקט א פאסט-קארטעל צום דעפארטמענט פון הייוועיס, טאראנטא. און איר וועט פריי באקומען פולע אינסטרוקציעס. אדער, יעדער גאראדזש-מען וועט עס פאר אייך אדזשאסטען פאר א קלייניגקייט.

זאל אייער קאר ניט זיין קיין נאכט-שרעק אויף די הייוועיס . . . אן איין אויגיגער מאנסטער! זאלען אימער צו ברענען ביידע ליכט. און שטענדיג אין "פאקוס".

זיבעצן רולס פאר פארען זיכער

איהר מוזט זיי אויספאלגען, און זיין פארזיכטיג בכלל צו יעדער צייט.

1 זאל אייער קאר זיין אין פערפעקטען מעכאנישען צושטאנד — הויפטזעכליך די ברייקס, סטירינג גיר און העדלאיטס.

2 גיט אייער פולסטע אויפמערקזאמקייט צו אייער טרייבען. דורכפארענדיג טרעפיק, זייט זיכער, אז עס איז פאראן א פלאץ פאר אייך אין דער טרעפיק לאן פאראויס.

3 איר זאלט קיינמאל ניט פרובירען צו איבעריאגען אימיצען אויף "קורווס" אדער מישופע'דיגע ערטער.

4 אריינפארענדיג אויף הויפט-גאסען אדער האי-וועיס, אדער צוקומענדיג צו א ריילוויי קראסינג, וואו מען קאן ניט זעהן דעם גאנצען טרעפיק — שטעלט זיך אפ און קוקט זיך ארום.

5 ווען אנדערע אויטאמאבילען ווילען אייך אריבעריאגען — לאזט זיי עס טאן.

6 ווען איר מאכט א רעכטען "טירן", האלט זיך רעכטס פון דער האי-וועי; ווען איר מאכט א לינקען "טורן", האלט זיך צום צענטער.

7 שטענדיג גיט א סיגנאל איידער איר שטעלט זיך אפ אדער איר ווילט פארען פאמעליך, ווען איר ווילט ענדערען אייער וועג, און פארט קיינמאל ניט צוריק איידער איר זייט זיכער אז הינטער אייך איז דער וועג ריין.

HIGHWAY SAFETY COMMITTEE

עקזעקוטיווע קאמיטע: — האנ. דזש. ס. הענרי, מיניסטער פון הייוועיס; טאמאס דזש. מעהאני, מ. פי. פי., פרעזידענט, האמילטאן אויטאמאביל קלוב, טשערמאן, אנטאריא הייוועי אדוויזארי באארד; גענ. וו. א. ס. וויליאמס, קאמישאנער, אנטאריא פאליס; מיידזשאר דזשארדזש סי. קינג, קינגסוויל, פרעזידענט, אנטאריא מאטאר ליעג; קארלייל טרעבלעקאק, פרעזידענט לאנדאן מאטאר קלוב; וו. דזש. ראבערטסאן, סעקרעטאר אנטאריא מאטאר ליעג; העקטאר קארוטערס, סעק. אטאווא באארד אף טרייד; וו. דזש. ווילסאן, גענענאקיוע; דזש. פ. ה. ווייז, סעקרעטאר אנטאריא קייפטי ליעג; ר. מ. סמיט, דעפיוטי מיניסטער אף הייוועיס; טאמאס מארשאל, סעקרעטאר, אנטאריא אסאשיאייטער באארד אף טרייד; דזש. פי. ביקעל, רעדזשיסטראר אף מאטאר וועהיקלס, דעפ. אף הייוועיס, סעקרעטאר.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913

אידיש אדער שפּראך אסימילאציע

יעדע פּארטיי זוכט פאר זיך צו געווינען די יוגענט, וועלכע זאל פארזעצען, ווען זי וועט אויסוואקסען, ווייטער צו טראגען איר אידעען־פאן. דאס טוט יעדע פּארטיי און דאס טוט אויך די פּועלי ציון פּארטיי, וועלכע זוכט אויסצוהאדעווען די אידישע יוגענט, וועלכע זי קען גרייכען, אין א אידיש־סאציאליסטישער וועלט־אנשויאונג.

די פּועלי ציון, אין אמעריקע ווי אין קאנאדע, אין פּוילען ווי אין ארגענטינע, איז קודם כל א פּארטיי, מיט א פּאזיטיווער באציאונג צו אידיש און העברייאיש. נאכמער, חוץ ארץ ישראל, איז די פּועלי ציון פּארטיי הויפּטזעכליך א אידיש־ריידענדע פּארטיי, וואו די אידישע שפּראך פארנעמט דעם אויבענאן.

אידיש — איז מער ווי בלויז שפּראך, ווי בלויז א פארבינדונגס־מיטעל. אידיש — איז מער ווי סתם א כלי, אין וועלכער מען קען אריינגיסען יעטוועדען אינהאלט. די אידישע שפּראך — דאס אליין איז שוין אויך אינהאלט און כאראקטער. אידיש — די שפּראך גופא טראגט שוין אליין אין זיך א געוויסען פּראגרעסיוו־דעמאקראטישען אינהאלט, פון א פּאזיטיווען ווערט און באדייטונג פאר'ן גאנצען אידישען קולטור לעבען.

ווי אזוי האלט עס אבער מיט דער אמעריקאניש־קאנאדישער באוועגונג פון די פּועלי ציון?

אנגעהויבען האט זי זיך אלס א געזונטער צווייג, אלס א נארמאלער טייל פון דער באוועגונג. אבער איז שנעל אוועק אויף אן אנדער וועג. אויפ'ן וועג פון שפּראך — אסימילאציע. וואס איז שעדליך אין העכסטען גראד, און וואס מוז באקעמפט ווערען, הויפּטזעכליך פון דער פּועלי ציון פּארטיי.

די פּועלי ציון פּארטיי פון די פאראייניגטע שטאטען געפינט זיך יעצט אין א מאדנער לאגע. פון איין זייט אפערט די פּארטיי זייער פיל פאר דער אידישער פאלקס־שול באוועגונג, וואס ציט צו די קינדער צו די אידישע און העברייאישע שפּראכען. און פון דער צווייטער זייט הודעט מען א "יוגענט" באוועגונג, וועלכע זוכט זיך שפּראכליך צו אסימילירען.

אין אנהויב איז די "יוגענט" באוועגונג געוועזען א אידיש־רעדענדיגע. און נאר אין אויסנאמס־פאלען האט מען דערלויבט ענגליש־רעדענדע קלובען. היינט צו טאג אבער איז עס שוין געקומען צו דעם, אז דאס "ענגלישע" האט אלעס אויפגעפרעסען. ווי די טוער אליין גיבען יעצט צו, זענען פינף און זיבעציג פּראצענט פון די ארגאניזירטע קלובען ענגליש־רעדענדע. און נאר פינף און צוואנציג פּראצענט אידיש־רעדענדע.

נאכמער, מיר וויסען פון געוויסע פאלען, ווען די "ענגליש־ליעבע" איז געווארען א מין אידעע־פיקס. און מען זוכט עס צו דערטרייבען צום סאמע עקסטרעם.

און דאס אלעס קומט פאר אונטער דער השגחה פון דער פּועלי ציון פּארטיי.

שטעלט זיך א הארבע קשיה, וועלכע פארלאנגט איר תשובה.

ממה נפשך. איז שפּראך־אסימילאציע אזא גוטע זאך, און מען דארף זיך ניט שטעלען געגען דעם, ווארום באטייליגען זיך די פּועלי ציון אין דער פאלקס־שולען באוועגונג, וועלכע איז גאר דער היפך פון דעם, און וועלכע זוכט צו געווינען די יוגענט פאר דער אידישער שפּראך און קולטור. דארף מען זיך ווידער שטעלען געגען שפּראך־אסימילאציע, ווארום דערלאזט די פּועלי ציון פּארטיי, אז איין האנט זאל צושטערען וואס די צווייטע בוים?

וואו איז דא די אייזערנע לאגיק?

און עס איז דאך אויסער שום ספק, אז די פּועלי ציון פּארטיי איז פאר א אידיש־רעדענדע יוגענט, און ניט פאר קיין שפּראכליך־אסימילירטער יוגענט פונ'ם "יאנג דזשודעא" טיפּ.

באשולדיגען מיר ניט אזוי די פירער פון דער יוגענט באוועגונג, ווי די "אלטע" פּועלי ציון, וועלכע זענען זייערע פירער און וועגווייזער, ווארום זיי דערלאזען עס.

און וועלען זיי פארזעצען עס צו דערלאזען, וועט אין א יאר אדער צוויי שפּעטער די גאנצע יוגענט באוועגונג פארוואנדעלט ווערען אין א הונדערט פּראצענטיגע זאך. און איינס וועט דאמאלסט מוזען ווערען א היסטארישען ליגען — אדער די פאלקס־שולען באוועגונג, אדער די יוגענט באוועגונג.

פארזאמעלט זיך היינט ביי אונז אין שטאדט דער נייענטער צוזאמענפאר פון דער יונגער פּועלי ציון ארגאניזאציע, א קערפּערשאפט, וואס נעמט ארום א טויזענט מיטגלידער — מוז עס ביים דאזיגען צוזאמענפאר ווערען די הויפּט פראגע — מיט אידיש אדער געגען אידיש?

מיט אידיש מיינט אויך ממילא מיט העברייאיש. מיט אידישער קולטור און מיט אלעס וואס איז פּראגרעסיוו־אידיש.

געגען אידיש — מיינט אנהויבען דעם בריק מיט שפּראך־אסימילאציע און שפּעטער אריבערוואַרפען דעם בריק צו אסימילאציע פון יעדען פארם.

די פּועלי ציון פּארטיי פון אמעריקע און קאנאדע האט ביי דעם צוזאמענפאר א גרופּע פירער און פארטרעטער. און עס איז זייער פליכט אנצוהויבען פארקירעווען די באוועגונג אויף צוריק.

צוריק צו אידיש און אלעס וואס איז אידיש.

לוסיען וואלף

די אידען פון דער וועלט בכלל, און די אידען פון ענגלאנד בפרט, האבען יעדען גרונד צו טרויען איבער'ן טויט פון לוסיען וואלף, וועלכער האט פארנומען אין אידישען עפענטליכען לעבען א פּלאץ ענליך ווי לואי מארשאל.

א שתדלן פון דעם אלטען טיפּ. האט ער אבער געהאט אין זיך א סך עמפּעריזשעם. און איז נאך דערצו געוועזען א באדייטענדער אידישער שריפטשטעלער, בייטראגענדיג פיעל צו דער "ענציקלאפּעדיע בריטאניקא" און אנדערע אויסגאבען.

אלס ענגלישער זשורנאליסט, אלס עדיטאריעל־שרייבער פון דער לאנדאנער "טיימס", האט ער פארנומען א גרויסען פּלאץ אינ'ם אלגעמיינעם ענגלישען לעבען. דאך איז עס געוועזען זיין אידישע טעטיגקייט, וואס האט אים באזונדערס גרוים געמאכט. איבערהויפּט זיין טעטיגקייט אלס סעקרעטאר פון דער אנגלא־דזשואיש אסאסיאיישאן און די דזשואיש באארד אף דעפּיוטיס, אן אמט צו וועלכען עס האט זיך געפאדערט דיפּלאמאטישע פעהיגקייט און טאקט.

מיט זיין טויט איז דאריבער פארשוואונדען א וויכטיגע אידישע פערזענליכקייט. וועמענס פּלאץ עס וועט בלייבען א חלל.

ערע זיין אנדענקען!

מיר ברענגען אויף זיך אליין הארץ קראנקהייטען

זאגט בארימטער כירורג, ווען מיר זוכען צו קאנטראלירען אונזערע עמאציעס.

ווארום ליידען די היינטיגע מענשען אזוי פיעל פון שוואכע הערצער און אנדערע הארץ קראנקהייטען? ווארום שטארבען אין אונזער צייט מער מענשען פון הארץ אטאקעס, ווי ווען עס איז פריער אין דער וועלט געשיכטע?

דאס זענען אלץ אזעלכע פראגען, אויף וועלכע עס איז געווען און עס איז נאך אפשר יעצט אויך זעהר שווער צו געבען אן ענטפער. מען האט געזוכט, געניסטערט, אנגעוויזען אויף אונזער מאדערנעם לעבעס־שטייגער; אונזער מאדערנע ציוויליזאציע. וואס שטרענגט אן אונזערע נערווען און שוואכט אפּ אונזער הארץ; אונזער יאגעניש, אונזער ניט נארמאל לעבען און טויזענטער אנדערע אזעלכע אורזאכען. וועלכע איבען אפשר יא, אדער ניט אויס א ניט גינסטיגען איינפלוס אויף אונזער הארץ. אבער אויף באשטימטע אורזאכען איז נאך ניט געווען אנצואווייזען.

לייענען מיר אין "לעדזשער", אז דר. וויליאם דזש. מעיא, דער בארימטער כירורג פון ראטשעסטער, מינעסאטא, האט זיך מעגליך אנגעשטויסען אויף די אמתע אורזאכען פארוואס די מאדערנע מענשען ליידען אזוי פיעל פון הארץ קראנקהייטען.

אין יעדען מענשען, זאגט דער בארימטער כירורג, קעמפען צוויי זעהר מעכטיגע קרעפטען, לעבען צוויי שטארקע כחות — דער פּרימיטיווער און דער מאדערנער. אדער דער ציוויליזירטער, דער פּרימיטיווער כח, מיט איהם ווערט געמיינט אונזערע עמאציעס, וועלכע זענען אונז געבליבען אלס ירושה פון דער צייט ווען דער מענש איז נאך געווען אין א גאנץ פּרימיטיווען צושטאנד. אזעלכע ווי ליעבע, האס, מורא, מורא'לאזיגקייט, פרעהליכקייט און טרויער. מיט דעם ציוויליזירטען כח, ווערט געמיינט אט יענע איינגענשאפט וואס. אונזער מאדערנע ציוויליזאציע האט אונז פארשאפען. דאס איינהאלטען, דאס אונטערדריקען, קאנטראלירען און באהאלטען אונזערע עמאציעס.

איז דאך עס שוין כמעט ווי א שאנדע אין אונזער צייט צו ווערען עמאציאנעל. צו לאזען די עמאציעס פריי זיך אויסשפּיעלען. קולטורעלע און אנטוויקעלטע מענשען האלטען זיך סטאטעטשנע. ווייזען ניט ארויס ווען זיי ווערען געריהרט, פארבארגען זייערע אמת'ע געפיהלען און פארלירען זיך ניט אין אנזיכט פון א גרויסען גליק אדער א גרויסען טרויער. און אט דיזע ניט אויסגעלעבטע און אונטערדריקטע געפיהלען און עמאציעס אונזערע, זענען אונזער ערגסטער שונא. זיי שוואכען עס אפּ אונזער הארץ, און פארשאפען אונז כלערליי צרות.

און אט ווי אזוי דר. מעיא ערקלערט עס:

דער מענשליכער קערפּער ווערט קאנטראלירט ניט פון איין נערוועז סיסטעם, נאר פון צוויי. איינע איז די צענטראלע נערוועז סיסטעם, וועלכע נעמט אריין דעם מארך און דעם חוט השדרה, דעם רוקען־ביין. אט דיזע נערוועז סיסטעם קוקט ארויס פון דרויסען פון דעם מענשליכען קערפּער, אזוי צו זאגען, און אינפארמירט דעם קערפּער וועגען דער סיבה אין וועלכער ער געפינט זיך, נעמט איבער די מעסעדזשעס וואס ווערען געשיקט דעם קערפּער, און האט צו טאן מיט מענשען און זאכען וואס אנבאלאנגט זייער באמיהונג אונז צו העלפען, אדער אונז וועה צו טאן.

דער צווייטער איז דער אזוי גערופענער סימפּאטעטישער נערוועז סיסטעם וואס קאנטראלירט דעם מענשליכען קערפּער פון אינוויינינג, אזוי צו זאגען. עס באאיינפלוסט די ארגאנען און זייערע פונקציעס. כאטש אונאבהענגיג פון אונזער מאך, דאך עקזיסטירט א וויכטיגע פארבינדונג צווישען די צוויי, כאטש מיר האבען זיי נאך ניט גענוג אויסגעפארשט.

צווישען די פונקציעס פון דעם סימפּאטעטישען נערוועז סיסטעם זענען דאס קאנטראלירען דעם פלוס פון מענשליכע טרעהרען. דעם וואוקס פון האר, שוויים, הארץ, לעבער, מאגען און אנדערע. דאס זענען אלץ ארגאנען, וועלכע, מיר דענקען, אז זיי ארבייטען אויטאמאטיש. און ווען זיי פארשאפען אונז ניט קיין צרות, ווייסען מיר אפילו, אפט ניט צי זיי עקזיסטירען צי ניט.

איידער די עוואלוציאן פון לעבען האט אונז געגעבען דעם מארך, דעם דענקונגס אפּאראט, פלעגט די סימפּאטעטישע נערוועז סיסטעם אויפנעמען און ארויסשיקען אלע ידיעות וואס די ארגאנען האבען נויטיג געהאט אום צו קענען עקזיסטירען.

און אפילו יעצט. ווען מיר האבען שוין א מארך, א דענקונגס אפּאראט, איז נאך די סימפּאטעטישע נערוועז סיסטעם ניט געבליבען אהן ארבייט. אפילו יעצט איבט זי נאך אלץ אויס דעם זעלבען איינפלוס ווי אין די פּרימיטיווע צייטען, ווען מיר האבען נאך קיין אינטעלעקט ניט געהאט.

אונזערע עמאציעס און מעגליכקייטען אויפצונעמען וויסען זענען גע־ירשנ:טע. עמאציעס זענען דער ארויסוואוקס פון יענע ערפאהרונגען וואס מיר רופען אינסטינקט ביי די נידריגע חיות. ערציהונג פארגרעסערט אונזער וויסען און העלפט אונז צו קאנטראלירען אונזערע עמאציעס, אבער אט דאס סאמע קאנטראלירען פון אונזערע עמאציעס, איז די גרעסטע געפאר פאר אונזער הארץ.

פּשוט'ער מוסקול איז אונבאוואוסטזיניג און זעלבסט קאנטראלירענד; אנגעשטריינגטער מוסקול איז שוין אונטער באוואוסטזיניגען קאנטראל.

ווען מיר זוכען אבער צו באהאלטען אונזערע אמתע געפיהלען. ווען מיר זוכען צו קאנטראלירען אונזערע עמאציעס, שטריינגען מיר צופיעל אן די מוסקולען פון אונזער הארץ און פאראורזאכען א דעגענעראציע פון דיזע מוסקולען. מיר, מאדערנע, טוען דאס אבער ניט איין מאל אין א יובל. נאר יעדען טאג אין יאהר און אפילו יעדע שעה אין טאג. ווערען די מוסקולען ארום אונזער הארץ אויף אזוי פיעל אנגעשטרענגט, אז זיי ברייגען אונז כלערליי צרות און הארץ קראנקהייטען.

איינדרוקען פון איצטיגען לעבען אין בערלין

פון אונזער אייראפּעאישען מיטארבייטער
י. אקון

איך האב א לאנגע צייט געלעבט אין דייטשלאנד פאר דער וועלט מלחמה, געוועזען דארטען עטליכע מאל באלד נאך דער מלחמה, און בין איצט ווידער דא אין לאנד, קוק זיך צו צום איצטיגער לעבען אין דייטשלאנד, און עס ווארפען זיך אין די אויגען כסדר אזעלכע ערשיינונגען און בילדלאך, וועלכע זענען גוואלדיג כאראקטעריסטיש פאר דייטשלאנד, וועלכע האט באוויזען אזוי פיעל דורכצומאכען פאר די לעצטע יאהרען, דוכט זיך, ווי קיין לאנד ניט אין דער וועלט.

יא, זעהר און זעהר פיעל דורכגעלעבט און עס איז א גרויסע פראגע, אויב אן אנדער לאנד וואלט קענען אזוי אלץ איבערלעבען און קומען אין א געוויסער מאס אפילו צו זיך. די ארגאניזירטקייט, דיסציפּלינירטקייט, אקטיוויקייט און רוהיגקייט — דאס זענען די אלע מעלות, וועלכע עס פארמאגען די דייטשען, און א דאנק וועלכע די דייטשען זענען טאקע פעהיג אלץ אריבערצוטראגען.

אויסערליך קאן מען זאגען, זעהט מען אפילו קיין שום שפּורען ניט פון מלחמה־חורבות, ווי מען זעהט זיי נאך ביי היינטיגען טאג גענוג אין אנדער לענדער, ווי רוסלאנד, פּוילען און דגל. די הייזער, וועלכע זענען געווען אין מלחמה צייט אפּגעלאזען און אפּגעבליאקעוועט, זענען פון דאס ניי אפּגערעמאנטירט און אפּגעפרישט; די וואגאנעס אין די צוגען — איינגאנצען צורעכט געמאכט, די גאסען געבראכט אין דער געהעריגער ארדנונג, וואונדערבאר ריין און שעהן, גלייך ווי ס'וואלט גארניט ניט פארגעקומען פאר דער צייט...

פארקעהרט, מען האט באוויזען פאר די לעצטע יאהרען אין בערלין, למשל, פארבויען אפילו נייע געגנטען, און אויפשטעלען נייע הייזער לויט אריגינעלע סטילען, פון אויסען גאנץ איינפאך — אהן קיין שום באפּוצונגען, אבער אינוועניג איינגעארדענט אלע מאדערנע באקוועמליכקייטען.

פיעל אייזענבאהן־שטרעקער זענען לעצטענס עלעקטריפיצירט געווארען, און עס שוועבען פאר די אויגען אהן אן אויפהער עלעגאנטע עלעקטרישע צוגען; די עלעקטרישע ליכט רעקלאמעס פארפלייצען די צענטראלע גאסען פון בערלין, און מיט זייערע פארשיידענע עפעקטען און אילוזיעס שטייגען זיי אריבער אפילו טיימס סקווער אין ניו יארק.

א גאנץ קליינער צעפעלין־דירידזשאבל פליהט ארום גאנץ נידעריג איבער די גאסען פון בערלין, טראגענדיג מיט זיך פארשיידענע האנדעלס־רעקלאמען, וואס דאס גיט צו א באזונדער חן און שטאלץ, וואלט איך זאגען, פאר די דייטשען, וועלכע האבען דאך געשלאגען דעם רעקארד מיט דעם צעפּעלין.

דער, וואס קומט איצט צום ערשטען מאל אין דייטשלאנד, וואלט ווירקליך ניט קאנען געפינען אויסערליך קיין שום סימנים פון מלחמה נאכוועהעניש. די פאבריקען ארבייטען אינטענסיוו, אמת ניט אין אזא גרויסער מאס ווי פאר דער מלחמה, אבער דאך באוויזען די דייטשען צו באהערשען די גרעסטע מערק פון דרום אמעריקא און אנדערע לענדער, זיי באוויזען אלץ ארויס ארויס די מעגליכקייט צו קאנקורירען מיט זייערע פאבריקאטען און ארטיקלען אויף אלע וועלט מערק.

די קאפע הייזער און דיטאנץ־זאלען זענען אין די וואכען געפּאקט מיט מענשען, מען אמוזירט זיך אויף וואס די וועלט שטעהט, יעדער לויט זיין געשמאק נאך...

דאס איז אלץ אבער, ווי געזאגט, נאר אויסערליך, אינערליך פיהלט זיך דאך א גרויסער איבערברוך אין גאנצען שטייגער לעבען. די שטימונג איז גאר ניט קיין האפערדיגע, ווי דאס איז געווען פאר דער מלחמה, און אנדערש קאן דא איצט, נאטירליך, ניט זיין, ווייל מ'פיהלט זיך שטארק געטראפען אין אלע הינזיכטען.

צאהלען יאהר־איין — יאהר־אויס אזא גוואלדיגע קאנטריבוציע, וועלכע פאלט ווי א שווערע לאסט אויף דער גאנצער דייטשער באפעלקערונג, אבער הויפּטזעכליך אויף די ארימערע שיכטען; זיין ארומגערינגעלט מיט גאר ניט קיין פריינטליכע שכנים, ווי די פראנצויזען און פּאליאקען, צו וועלכע מען טראגט אן אויסגעשפּראכענע שנאה, די דייטשען ווילען בשום אופן ניט מרוצה ווערען מיט דער באשאפענער פאר זיי געאגראפישער לאגע. און דא איז מען איינגאנצען מאכטלאז ניט האבענדיג קיין רעכט צו באוואפענען זיך, ווי עס וואלט זיך וועלען, און דאס פארשאפט די דייטשען גאר ניט קיין נחת רוח. אמת, מען פארשפּארט דערווייל א היבש ביסעל געלט, ווען מען האט ניט כמעט קיין שום ארמיי, אבער די דאזיגע „טובה" וואלטען די דייטשען מוחל געווען... ווייל פון די אלע „דיפּלאמאטישע טובות" הערשט נאך אין לאנד א געוויסער קריזיס, די ארבייטסלאזיגקייט האלט נאך אין איין וואקסען, מען צעהלט שוין עטליכע מיליאן ארבייטסלאזע, און דאס שפּייזט א גרויסע אומצופרידענקייט און צווינגט די דייטשען אנצוגעהמען א רייע פארזיכטס מיטלען.

יא, די דייטשען זענען אלע מאל געווען זעהר פראקטיש, און אין א קריזיס צייט איז פּראקטישקייט באזונדערס נויטיג.

זוכט דער דייטש זיין כסדר שפּארזאם, און צו שפּארזאמקייט איז דער דייטש שטארק צוגעוואוינט געווארען אין דער צייט פון דער וועלט מלחמה.

נאך ביז איצט רעכענט מען זיך אויס מיט יעדען שטיקעל ברויט. אז איהר עסט, למשל, א מיטאג אין רעסטאראן, מוזט איהר עקסטרא באצאהלען פאר יעדען ברויטעל, לויט'ן גרויס און צאהל...

מען שטרעבט פון אלץ מאכען פארדינסטען, איבערהויפּט ווען מען האט צו טאן מיט אויסלענדער און ספּעציעל אמעריקאנער געסט. אויף די דאזיגע קונדען קוקט מען אויס די אויגען, מען ווארט אויף זיי מיט אומגעדולד, אייגענטליך ניט אזוי די קונדען (די אמעריקאנער האט מען גאר ניט ליעב), ווי מען מיינט פּשוט זייערע דאלארען...

האט מען איינגעפיהרט, למשל, אויך דא אן אפּצאהל פאר יעדען שמועס דורך דעם טעלעפאן, זענען אבער אין בערלין פאראן פארהעלטניסמעסיג זעהר וועניג עפענטליכע טעלעפאנען, מיט וועלכע דער ברייטער עולם זאל זיך קאנען באנוצען. מוז מען אנקומען צו יעדען שפּייז קרעמעל וואו עס געפינט זיך אויך טער „טעלעפאן־ארטיקעל". נעהמט אבער דער קרעמער דאפּעלט פאר א שמועס, ווי דאס קאסט איהם אליין, און אזוי האנדעלט מען, הייסט דאס, אויך מיט'ן טעלעפאן.

געהט איהר אריין אין א גרעסערען געשעפט, וועט איהר במחילה באצאהלען 3 מאל מעהר, ווי דער אפיציעלער פּרייז איז, און אויב איהר וועט פּראוואוען אנווייזען, אז אין אנדערע ערטער נעהמט מען וועניגער פאר א טעלעפאן שמועס, וועט דער אייגענטימער נאך ברוגז ווערען, זאגענדיג: קאנט איהר געהן אנדערשוואו ריידען, ביי מיר קאסט טייערער..."

אט אזוי איז מען פּראקטיש אויף יעדען שריט און טריט, אפּטמאל שוין צו פּראקטיש.

אט באווייזען ארויס די דייטשען א באזונדער אנטשלאסענקייט און אויסגעהאלטענקייט בנוגע אויסלענדער, וועלכע מען באיקאטירט אויף אלע געביטען פון ווירטשאפטליכען לעבען. אן אויסלענדער קאן איצט לחלוטין ניט האפען צו קריגען אין דייטשלאנד וועלכע ניט איז באשעפטיגונג, זאל ער זיין הער בעסטער פאכמאן און דגל. לויט א שטילען אפּמאך צווישען זיך ווערט דורכגעפיהרט סאלידאר א באשלוס אלץ צו באהאלטען נאר פאר זיך אליין, און קיינעם פון דער זייט ניט צולאזען...

דאס האט געצוואונגען אלע רוסישע, פּוילישע און אידישע עמיגראנטען, וועלכע זענען די ערשטע יאהרען נאך דער מלחמה געוועזען אין דייטשלאנד אין א באדייטענדער צאהל, אריבערצועמיגרירען קיין פראנקרייך און אנדערע לענדער. צווישען די דאזיגע עמיגראנטען זענען געווען פיעל אידען, פון וועלכע עס איז געבליבען איצט אין דייטשלאנד דעריבער גאר וועניג, און וועלכע שפּילען דא א גאנץ קליינע ראליע. עס זענען דא אבער פיעל פּאליטישע עמיגראנטען, וועלכע האבען געמוזט פארלאזען סאוועט רוסלאנד אבער וועלכע ווילען דאך זיין נעהענטער צו רוסלאנד.

ווי אבער עס זאל ניט זיין דא שווער די אלגעמיינע לאגע, מוז דאך אונטערגעשטראכען ווערען איינס, וואס איז כאראקטעריסטיש פאר אייראפּע בכלל און פאר דייטשלאנד בפרט — דאס איז די געוויסע פּאליטישע באוואוסטזיניגקייט מיט וועלכער עס איז דורכגעדרונגען דער מעהר הענקענדער בירגער פון לאנד, צו וועלכען שיכט ער זאל ניט געהערען.

אויף דעם געביט קאן מען זעהן דעם גוואלדיגען אונטערשייד צווישען דעם פּאליטישען ניווא פון דורכשניטליכען אמעריקאנער און אייראפּעאישען בירגער, אדער, ריכטיגער געזאגט, עס לאזט זיך גארניט פארגלייכען...

אט, למשל, לעבט איבער איצט דייטשלאנד אן אויסערארדענטליכען פּאליטישען מאמענט, דער רייכסטאג איז פאנאנדערגעלאזען, דער פּרעזידענט, פעלדמארשאל הינדענבורג, געוועזענער הויפּט פיהרער פון דער דייטשער ארמיי, פיהרט איין מיט זיין אייגענער מאכט ספּעציעלע קאפּ־שטייערן — קעגען דעם ווילען פון דער רייכסטאג מעהרהייט. קומט פאר איצט א שארפער קאנפליקט צווישען די פארמעגליכערע קלאסען און די ברייטע פאלקס־שיכטען, פּלאקערט זיך פאנאנדער א שטארקער פּארוואהלען־קאמף, קומען פאר מיטינגען פון פארשיידענע פּארטייען, הערט מען, ווי יעדער איינצעלנער דרינגט אריין אין די מלוכה פארהעלטנישען, הערט מען, ווי יעדער איינער באהאנדעלט ערנסט די פארשיידענע לעבענס־פּראבלעמען, קלייבט זיך פאנאנדער אין די און יענע סאציאלע פראגען. מיט איין ווארט, דער געזעלשאפטליכער פּולס קלאפּט דא אין פולען גאנג, מען טראכט זיך אריין אין דער לאגע און מען פארלאזט זיך גאר ניט אויף דער „געבענשטער וואהל־מאשין", וועלכע ארבייט אזוי קונציג אין אמעריקא... יא, עס איז טאקע מקנא צו זיין אייראפּע...

י׳

וואו א בעל תשובה שטעהט

(פעליעטאן)
פון מ. אינריטין.

הכלל, רבותי, דער דייטשער גענעראל, לודענדארף, וועלכער איז שטארק באריהמט געווארען אין דער צייט פון דער לעצטער וועלט מלחמה, און וועלכער איז טרויעריג באריהמט געווארען נאך דער מיט זיינע אנטיסעמיטישע טעטיגקייטען, איז שוין מיט מזל געווארען א בעל תשובה און האט חרטה אויף זיינע אנטיסעמיטישע זינד...

ווייס איך ניט צו מיר אידען דארפען זיך פרעהען מיט דעם חרטה אקט פון דעם גענעראל אדער ניט. עפּעס פרעהט זיך מיר ניט פון דער גאנצער געשיכטע און ספּעציעל נאך, ווען די חרטה איז פארבונדען מיט א גט און עס לאזט זיך לייכט גלויבען, אז צוליב פּטור ווערען פון א ווייב, וועט מען אמאל ניט נאר אויפהערען פאר א ווייל'ע צו זיין אן אנטיסעמיט, נאר אפילו ערקלעהרען זיך פאר אן אוהב ישראל אויך, אויב דאס זאל העלפען... מיר האבען שוין געזעהן היינטיגע צייטען, וואס מענשען טהוען כדי צו באפרייען זיך פון דער בעסערער העלפט. מען טהוט ערגערע זאכען ווי ערקלעהרען זיך אלס אויס אנטיסעמיט...

אבער אפילו, ווען די מעשה זאל מיט קיין גט ניט זיין פארבונדען איז מיר אויך ניט צום הארצען, ווען איך הער ווי לייכט מען קען עס ווערען אויס אידענהאסער. ווי לייכט מען קען עס אראפּווארפען פון זיך מעשים רעים געגען אידען. ווען אימיצער באגעהט א זינד געגען א רבים העלפט עס ניט אזוי גיך קיין חרטה האבען א שווארצער פלעק בלייבט אויף זיין רעפּוטאציע פאר יאהרען און יאהרען, ביי אונז אידען איז עס אבער אנדערש. זאגט אימיצער, אז ער האט חרטה ווערט מען תיכף גרייט דעם זינדיגען ניט נאר מוחל צו זיין, נאר איהם נאך אוועקשטעלען העכער פון א צדיק, במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד וואו א בעל־תשובה שטעהט קען אן אמת'ר צדיק ניט שטעהן...

אין פּלוג גענומען איז צו זיין א צדיק אין אלע צייטען געווען א גאנץ שווערע שטיקעל ארבייט. אום צו זיין א צדיק גמור דארף מען זיך ענטזאגען פון טויזענט און איין זאכען, דארף מען ניט לאזען דאס אויג קוקען וואו מען טאר ניט, הגם דאס הארץ געהט אויס דוקא צו קוקען אהין... אום צו זיין א צדיק דארף מען ניט צוהערען זיך מיט דעם אויער צו דעם וואס מען רעדט און מען דערצעהלט, און אז דאס איז א שווערע זאך דארף איך אייך דאך ניט דערצעהלען, ווארום וועלכער איד וויל עס ניט צוליינגען אן אויער דוקא וואו מען שושקעט זיך, דוקא וואו מען רעדט אז מען קען כאפּען א רכילות'ל. אדער ער וועט זיך עפּעס דערוויסען א פּיקאנטע זאך...

הכלל כדי צו זיין אפילו א שטיקעל צדיק דארף מען ניט גלוסטען, דארף מען זיך ניט נאכגעבען, דארף מען ניט דאס און דארף מען ניט יענעס, ווער רעדט נאך צו זיין א צדיק גמור דאס איז לכל הדעות שווער ווי קריעת ים סוף, ווייל צו יעדער צייט און אונטער אלע אומשטענדען, ניט נאר אין דער היינטיגער צייט, האט דאס ארומיגע לעבען, וועלכעס איז פול מיט אנגענעהמע זאכען, גערופען און געלאקט אריבערצוטרעטען דעם גרעניץ פון מען טאר ניט. און דאך נעהמט מען דעם בעל תשובה, וועלכער האט געטאן וואס זיין הארץ גלוסט איהם. וועלכער האט אפשר פאר יאהרען לאנג אנגעשטאפּט זיך מיט אלע יענע זאכען וואס מען טאר ניט אבער עס איז גוט. און מען שטעלט איהם אוועק נאך העכער ווי דעם צדיק. פרעג איך אייך, רבותי, וואו איז יושר? וואו איז לאגיק? וואו איז איינזעהעניש? זאל זיין אז מען דארף א בעל תשובה פארגעבען, איהם ניט אויפוווארפען זיין פארגאנגענהייט, אבער זאגען, אז ער איז שוין כשר וישר — דאס זעהט איהר קען איך עפּעס ניט מסכים זיין... ווי גוט מען זאל ניט זיין לאזט דער זכרון ניט פארגעסען...

דערפאר, רבותי, בין איך זיך מודה ומתודה, אז איך האב קיינמאהל קיין צו גרויסע ליעבע צו בעלי תשובה ניט געהאט און יעדעס מאל, ווען איך הער וועגען א בעל תשובה דערמאהן איך זיך די מעשה מיט מיין רבין ר' ארטשיק ע"ה.

און וויסען דארפט איהר, אז מיין רבי ר' ארטשיק ע"ה איז געוועזען א איד א גרויסער בעל תורה און א גרויסער פּקח. אין שטעדטעל איז ער געווען פאררעכענט פאר דעם בעסטען מלמד און פאר דעם קלוגסטען און מיט וועמען עס לוינט זיך אן עצה האלטען און זיין עצה פאלגען.

מאכט זיך אמאל איינער א שטעדטעלשער איד האט מיין רבין שטארק אנגעטראטען. דעם רבין האט די חוצפּה פון דעם אידען פיעל וועה געטאן און ער האט עס געלאזט וויסען אין שוהל. אידען האבען דאס דערהערט, האט מען באשלאסען אריינצולייגען זיך אין ענין און זעהן ווי אזוי נאך קען ר' ארטשיק פארשפּארען עגמת נפש.

נאך פארשיידענע באמיהונגען האט זיך דער איד אונטערגעגעבען און ערקלעהרט עפענטליך, אז ער האט חרטה אויף דעם, וואס ער האט געטאן.

פארשטעהט זיך, אז די רודפי שלום־ניקעס זיינען פון זייערע באמיהונגען געוועזען העכסט צופרידען און האבען שוין זייער "דזשאב" פארפאלקאמט הורך צוזאמענברענגען ביידע צדדים זיי זאלען זיך איבערבעטען.

און אזוי איז טאקי געשעהן.

אין א שעהנעם פריהמארגען, ווען מיין רבי ר' ארטשיק איז געקומען אין שוהל אריין דאוונען איז צוגעקומען דער צווייטער צד און איהם דערלאנגט די האנד.

זייט מיר מוחל, ר' ארטשיק — האט ער געזאגט — איך האב חרטה וואס איך האב אייך אנגעטראטען.

דער רבי מיינער האט זיך א ווייל'ע פארטראכט און געזאגט.

— נו, אז דו האסט חרטה, בין איך דיר מוחל, נאר קיין פיינערער מאן ווערסטו אין מיינע אויגען פארט ניט...

— וואס רעדט איהר, ר' ארטשיק, — האבען די רודפי שלום'ניקעס אויסגערופען — א קליינינקייט א בעל תשובה, איהר ווייסט דאך געוויס פון במקום שבעלי תשובה עומדין...

— אט טאקע ווייל איך ווייס — האט דער־רבי ר' ארטשיק אויסגערופען — דארט וואו א בעל תשובה שטעהט קען א צדיק ניט שטעהן, ווייל עס איז ניט מעגליך צו שטעהן...

אט דער דאזיגער ענטפער קלינגט מיר שטענדיג אין די אויערען, ווען איך הער פון בעלי תשובה... אמת א בעל תשובה, אבער ווי אזוי פארגעסט מען דאס די פיעלע אונאנגענעהמליכקייטען וואס זענען אונז פארשאפט געווארען, ווי אזוי קען מען אט אזוי גלייך פארגעסען די מעשים, וואס זיינען געווען גענוג געווענדעט געגען אונז און דעם עגמת נפש, וואס מיר האבען דערפון געהאט?

איך פרעג אייך ווי אזוי? זאגט אליין, איך בעט אייך.

נאר, נארישט!

וואו א בעל תשובה שטעהט איז דאך ניט שייך...

בארימטער דאקטאר טויט

דר. ב. דזש. סטיענזאן, א בארימטער דאקטאר איז מיטוואך נאכט געשטארבען אין וועסטערן האספּיטאל,

דם-ברית

צום ערשטען יארצייט פון די טרויערי־גע געשעהענישען אין ארץ ישראל.

פון יצחק גרינבוים

עס איז באמת געקומען ווי א דונער פון דעם לויטערען הימעל. אין צוריק אויף דער קאנסטיטואירענדער סעסיע פון דעם ראט פון דער פארברייטערטער אגענץ האט געהערשט א שטימונג פול מיט האפנונגען. א נייע תקופה האט זיך געוואלט עפענען אין ארץ ישראל. א תקופה פון פארשטארקטער, פון פארשנעלערטער ארבייט, א תקופה, אין וועלכער מען וועט מעהר ניט דארפען קירצען די בודזשעטען אין מיטען יאהר, ווייל מען האט צו הויך איינגערעכענט די הכנסה פון דעם קרן היסוד, מען האט ענדליך שותפות געמאכט מיט די "קאפיטאל קרעפטיגע" קרייזען פונ'ם וועלט אידענטום. פיעל קרבנות האט מען געבראכט צוליעב דער דאזיגער שותפות. אבער פאר זייער פרייז וועט מען דאך קויפען די מעגליכקייט צו פארגרעסערען, צו פארשטארקען, צו פארשנעלערען די אויפבוי ארבייט און ארץ ישראל.

אזוי האט זיך געטראכט די גרויסע מערהייט פון דער ציוניסטישער מחנה אויף דער גארער וועלט. און אין ארץ ישראל זיינען די פערספעקטיוון געווען אויך גאר גוטע. דער קריזיס איז אריבער. די אויסזיכטען פון דער פאמעראנצען ווירטשאפט זיינען געווארען אלס בעסער און בעסער. די עלעקטריפיקאציע ארבייט האט געהאלטען שוין ביים פארענדיגט ווערען. דער בוי פונ'ם פארט אין חיפה, איז שוין אנגעהויבען געווארען. מען איז שוין צוגעטרעטען צו די עקספלאטאציע־ארבייטען ביים טויטען ים. און א חוץ דעם איז די לאגע אין די אלטע און די נייע קאלאניעס געווארען עפעס פעסטער און זיכערער. מען האט געפיהלט אז מען איז ארויף אויף א וועג, אז מען האט געקאנט צוטרעטען צו ווייטערע, גרעסערע, אומפאנגרייכערע ארבייטען, וואס וועלען אין דער נייער תקופה פיעל נעהענטער אונז ברענגען צום ציעל.

עס האט זיך גערדוכט אז אויף קיין איבעריג גרויסע שטערונגען וועט מען שוין זיך מעהר ניט אנשטויסען. אמת, מען אנערקענט ניט אונזערע פאליטישע רעכט. אזוי ווי מיר פאדערען עס, מען אינטערפרעטירט אונזער פאליטישען סטאטוס לא לטובתנו, אבער די ארבייט, די קאנקרעטע אויפבוי ארבייט ווערט אייגענטליך ניט געשטערט. די רעגירונג בלייבט נייטראל. קוקט אמאל מיט בייזע אויגען אויף אונזערע ערפאלגען, ווארפט אמאל א שטיין אויף אונזער וועג. האלט אונז איין אין אונזער אויפמארש, אבער די אלע שוועריגקייטען פארהאלטען בלויז דאס טעמפא. אבער זיי זענען ניט בכח צו פארשטעלען אונז דעם וועג, און דער עיקר אין לאנד איז פולשטענדיג רוהיג. ה' קיש קאנסטאטירט עס אויף איינער פון די זיצונגען פון דער קאנסטיטואירענדער סעסיע פון דער פארברייטערטער אגענץ, שטרייכט עס אונטער מיט גענוגטהואונג, מיט פרייד, אלס דעם גרעסטען ערפאלג פון דער פאליטיק, וועלכען מען האט געטריבען. מען קאן ארבייטען אין לאנד, מען קאן בויען, מען קאן שאפען אין ארץ ישראל, און מען וועט איצט טאקי אנהויבען די גרויסע, די גראנדיעזע אויפבוי ארבייט. מיר זענען אריבער די שוועל פון א נייער תקופה, וואס וועט ווערען די תקופה פון דערגרייכונג.

און פלוצלינג א דונער — און דער ריינער בלויער הימעל בארעקט זיך מיט שווארצע וואלקענס, עס ברעכט אויס א גרוזאמער שטורם. פון ארץ ישראל קומען אן ידיעות וועגען בלוטיגע אנפאלען אויף דעם אידישען ישוב, וועגען שחיטות, וועגען פאגראמען, וועגען שלאכטען מיט אידען, דאס גאנצען לאנד ברענט. דער ישוב איז אין א טויט געפאהר. ניט אנדערש, ווי מען וויל איהם פארניכטען, ווי מען האט זיך פארמאסטען איהם אויסצוראטען, ארויסרייסען מיט'ן ווארצעל. ניט אנדערש נאר מען וויל אניאגען א אימה אויף אידען מען וויל טערארייזירען די מאנדאטאר־מאכט. אין פייער און אין בלוט זאל חרוב ווערען ומחורב ווערען דער בנין פון דער אידישער בעפרייאונג, קוים זענען זיינע קאנטורען שוין בולט געווארען פאר'ן מענשליכען אויג.

פון ארץ ישראל זענען א גאנצע וואך אנגעקומען איוב ידיעות. איינע שרעקליכער ווי די אנדערע. און צווישען די ידיעות איז אפשר די שרעקליכסטע געווען די נאכריכט וועגען דעם, ווי אזוי די ארטיגע מאכט האט זיך פארהאלטען, די וואקלענישען, די מורא פאר די אראבישע הערצער, פאר די אונטערצינדער, די ברוטאליטעט לגבי די אידען, זייער ענטוואפנונג, די עוואקואציע פון גאנצע אידישע דערפער, דאס פארשפעטיגען מיט דער הילף שוין נאך דעם, ווי עס זענען קאנצענטרירט געווארען גענוגענדע כחות. — דאס אלץ האט געדריקט. האט באאונרוהיגט. האט געבראכט אויף די טרויעריגסטע געדאנקען די אלע וואס האבען אזעלכע בלוטיגע שטורמען געזעהן און דורכגעלעבט.

געוויס האבען זיך אין דער דאזיגער מורא'דיגער פינסטערניש אויך ליכטיגע שטראהלען אדורכגעריסען. די גבורה פון די זיהן פון נייעם ישוב, וואס האבען זייערע פאזיציעס פארטיידיגט. ווי מען פארטיידיגט א פאטערלאנד וואס בויט זיך, ווי מען בעשיצט דעם קערן פון דער בעפרייאונג, האט בעוויזען, ווי טיעף עס זענען די ווארצלען פון דעם נייעם ישוב, ווי פעסט און שטארק איז ער שוין. דער שונא האט אפילו ניט געהאט דעם מוט צו בעפאלען די ערטער, וואו דער ישוב איז געווען קאמפאקט. אויך אין די פעריפעריעס זיינע האט ער אויף א ווידערשטאנד אנגעטראפען, וועלכען ער האט ניט געקענט ביישטעהן אין די ערשטע מאמענטען. זיין כעס, זיין בלוט דורשט האט ער געשטילט דארט וואו געזעסען זיינען די זיהן פון אלטען ישוב, די דערשלאגענע, די "ולד אל מות" — די קינדער פון טויט. אין די מקומות זענען פאגראמען פארגעקומען, איינפאכע שחיטות פון דעם אונז אזוי בעקאנטען טיפ. די מענשליכע חיה איז אומעטום די זעלבע. ווען מען לאזט זי נאר אראפ פון דער קייט און מען גיט איהר נאך א אידעאלע בערעכטיגונג — און פארזיכערט די שטראפלאזיגקייט.

אויך די בעציהונג פון דער צענטראלער רעגירונג אין לאנדאן האט דערוועקט האפנונגען. זי האט שנעל קאנצענטרירט נויטיגע מיליטערישע כחות, זי האט מיט'ן מויל פון איהר שעף מיט שארפע ווערטער פאראורטיילט די רוצחים, די בלוטדורשטיגע חיות פון חברון און צפת, זי האט אנגעזאגט ,אז פעסט און זיכער וועט זי איהר וועג געהן, דעם וועג וועלכען דער מאנדאט האט אנגעצייכענט. מיר האבען געגלויבט. ווארום פאר וואס האבען מיר ניט געדארפט גלויבען? זענען דאך אין דער רעגירונג געזעסען אויסגעפרובטע פריינד אונזערע, מענשען וואס האבען געדיענט אונזער זאך מיט ווארט און שריפט.

און לסוף די בעציהונג פון דעם אידישען פאלק. עס איז אויפגעטרייסעלט געווארען. אבער האט זיך ניט דערשראקען. ניט קיין יאוש, נאר א צער און א צארן האט ארומגעכאפט אונזערע מאסען. אליין האבען זיי אונז אנטקעגען געטראגען זייערע גראשענס אום אויפצוריכטען די חורבות, אום צו ווייזען די שונאים, אז דאס וואס זיי איז געלונגען צו צושטערען ווערט ווידער אויפגעבויט.

ווען אין די פיהרער קרייזען האט אנגעהויבען צו נאגען דער געדאנק, טאמער וועלען די אידען זיך דערשרעקען פאר דער פערספעקטיווע פון בלוטיגע אנפאלען, וואס וועלען פון צייט צו צייט אויסברעכען אין ארץ ישראל, ווען אונזערע אינערליכע שונאים האבען אנגעהויבען צו ליקווידירען דעם ציוניזם, אנווייזענדיג, אז מיר בויען אויף א וואולקאן, וואס רויכערט תמיד, איז באלד קלאהר געווארען, אז דער ציוניזם איז שוין אזוי שטארק און פעסט, אז ער קאן אויסהאלטען ניט בלויז גרויסע שטורמען, נאר אפילו א פערספעקטיווע פון גרויזאמע פארניכטענדע וואולקאן־אויסברוכען, וואס וועלען זיך פעריאדיש איבערחזרן. די מורא וועלכע האט אזוי באאונרוהיגט פיעל פון אונז, צו וועט די דאזיגע פערספעקטיווע ניט אוועקטרייבען, נישט אבשרעקען, האט זיך ארויסגעוויזען אלס אומזיסטע. דערפאר אבער איז געווארען גרעסער און גרעסער דער פחד פאר די פאליטישע קאנסעקווענצען, וועלכע די מאנדאט מאכט איז נוטה ארויסצוציהען פון די בלוטיגע געשעהענישען ,און דער דאזיגער פחד איז געווען גארנישט קיין אומזיסטער, ווי עס האט אונז געלערנט דאס פארגאנגענע יאהר מיט זיינע קאמיסיעס, מיט זיינע גזרות און ערקלעהרונגען.

איצט צו דעם יאהרצייט פון די שחיטות, אין וועלכע עס זענען געפאלען אונזערע קדושים, פון די שלאכטען, אין וועלכע עס האבען זייער העלדען טויט געפונען פיעל פון אונזערע בויער און בעשיצער. איצט ווען מיר דערמאהנען זייערע נעמען טיעף געבויגט איבער זייערע פרישע קברים, איצט גלויבען מיר פעסט, אז זייער היילג בלוט וועט ווערען דער דם־ברית, וואס פארבינדט אויף אייביג דאס אויפלעבענדע פאלק מיט'ן לאנד זיינע, וואס דארף אויפגעריכטעט ווערען. זיכער זענען מיר אז דאס פאלק, וואס לעכצט נאך בעפרייאונג, וועט ווייטער און נאך אין א געשטארקטער מאס ברענגען אונז די מיטעל, מיט וועלכע מיר בויען דאס לאנד, מקריב זיין פאר ארץ ישראל די דמים זיינע — די בלוטיגע גראשענס און דאס זידענדע בלוט פון זיינע זיהן און טעכטער. זאל עס טאקי קומען צום אויסדרוק אין די יזכור טעג נאך אונזערע קדושים און גבורים אין ווערטער און אין מעשים. זאלען די אלע וואס שרעקען זיך, וואס צווייפלען, צו זיינען מיר פעהיג צו געהן אויפ'ן וועג פון קאמף וואס זיינען גרייט אראפצולאזען די פאהן פון אונזער בעפרייאונג כדי צו קויפען פאר דעם פרייז די אילוזיארישע פארזיכערונגען און גאראנטיעס. זאלען זיי דערשפירען, זאלען זיי דערזעהן אז אונזער ציוניסטישע מחנה איז קאמפסלוסטיג און אפפערפעהיג אז איהר ענערגיע וואקסט און אונערשיטערט איז איהר אויסדויער און זאלען זיי נאך העכער אויפהויבען די פאהן. פון אונזער בעפרייאונג און אויפלעבען פאר וועלכער האבען זייער לעבען אפגעגעבען אין די גרויזאמע אב טעג קדושים און גבורים.

די פרוי איז אזוי אלט ווי זי קוקט אויס

פון מאריע איבערהעמס

א לאנדאנער זשורנאל ,,אפיניאן'', האט ניט לאנג צוריק אויף דער פראגע פון א לעוער: וואס וועט ווערען פון אן 18־יאהריגער מיידעל אין 10 יאהר ארום — געענטפערט: אן 21־יאהריגע.

דער ענטפער קלינגט ווי א קיבעץ, אבער אין א סך שפאסען איז דא א געוויסע דאזע אמת. פרויען האבען מורא מעהר ווי מענער צו ווערען אלט, אדער צו הייסען ,,אלט''. די שיקאגאר ,,פאסט'' האט די טעג אין אן עדיטאריעל דערצעהלט וועגען אן אלטען מאן, וועלכער האט באזוכט זיין קליינע היים־שטעטעל, נאך 40 יאהר אפוועזענהייט אין מרחקים.

ער האט דארט נאך געטראפען אן אנצאהל אמאליגע סקול קאמעראדען זיינע — עלטערע פערזאנען פון ביידע געשלעכטער.

ווען דער גאסט האט זיך צוזאמענגערעדט מיט זיינע לאנדסלייט און געוועזענע סקול חברים און חבר'טעס וועגען זייער עלטער, האט זיך ארויסגעצייגט, צו זיין איבעראשונג, אז אלע מענער זענען מעהר אדער ווייניגער מיטאיהם אין איינע און דיזעלבע יאהרען, וועהרענד יעדע פון זיינע אמאליגע צייטגענאסישע פרויען איז מינדערסטענס מיט 10 יאהר ,,אינגער'' פון איהם.

די פרויען זענען שוין אפילו, לויט זייערע סטייטמענטס, לאנג אריבער די ,,פופציגער'', און זענען אין שידוכים ניט געשטאנען, ווייל זיי זענען כמעט אלע געווען באבעס. צו וועלכען צוועק גרויסמוטערס גנב'ענען ארונטער 10 יאהר פון זייער עלטער און נארען אי אייגענע מענשען, אי זיך אליין — האט דער גאסט ניט געקענט באגרייפען.

דער חשק צו אויסקוקען יונג איז פאר דער פרויען־פסיכאלאגיע א ספעציפישער שטריך, און, אלס נאטירליכע ערשיינונג, אזוי אלט ווי די בערג. א מאן באקומט אויך ניט זעלטען א גוסט צו ,,אינגלען'' זיך און צו פוצען זיך אויף דער עלטער, ווי א יונגער קאוואליער, אבער ער מוז דערביי האבען אן אורזאכע, ווי למשל, פארליבען זיך אין א יונגער מאמזעל, אדער האבען א צוטריט צו א שטרענגער ,,אינשורענס'' קאמפאניע וכדומה.

אן עלטערע פרוי דארף ,,צו'גנב'ענען די אייגענע יאהרען'' קיין וויכטיגען גרונד ניט האבען. פאר איהר איז גענוג, א שטייגער, אזא ביליגער ציעל, אז יונגעלייט זאלען איהר געבען א קאמפלימענט, דאס זי זעהט אויס אינגער ווי די טאכטער, און עס פאסט איהר נאך צו זיין א בתולה...

אויף קאסמעטישע מכשירים צו פלעגען דאס פנים האבען יונגע מיידלאך קיין מאנאפאל ניט, און עלטערע פרויען מעגען זיך באדערען מיט די שמירעכצען און פודרעס, וויפיעל זייער הארץ גלוסט.

נוצען זיי אויס די קינסטליכע שעהנהייטס־מיטלען צו קענען גילטען אלס ,,סוויט סיקסטינס''. צי די מיטלען העלפען זיי תמיד צו אזא ציעל — דאס איז אן אנדער פראגע. אבער דער פאקט איז, אז דעם עלטערען מאנסביל וועט קיינמאל ניט איינפאלען צו ארויפווארפען אויפ'ן געזיכט א גאנצען ,,דראג סטאר'', ווען ער וויל פארקעהרען צווישען יוגענט און לעבען א ,,קאוואליערסקען'' גוטען טאג.

העכסטענס וועט ער פאר אזא צוועק נעהמען צו הילף דעם בארבער, דעם שניידער און די מאניקיור־מיידעל.

דעם מאן געהט ניט אין לעבען ארויין צו ענדערען דעם קאליר פון זיינע באקען און צו פארגלעטען אלע פאלדען פון זיין שטערען, שוין ניט ריידענדיג פון באדערקען די ליפען מיט ,,רוזש'' און די אויגען ברעמען מיט סאזשע. דער מאן אפילו אין א 60־יעהריגען עלטער, איז פונקט אזוי יונג ווי ער פיהלט.

דארום אין די צאהל עלטערע מאנסבילען, וואס הייראטען מיט יונגע מיידלאך אדער ווייבלאך ניט לפי־ערך גרעסער, ווי די צאהל עלטערע פרויען וואס זענען זיך משדך מיט יונגעלייט. מיר ריידען דא, פארשטעהט זיך פון פון געוועהנליכע פארבינדונגען, און ניט פון געשעפטס־שידוכים, צוליעב רייכטום און וואוילטאג. מיר באגעגענען אין די צייטונגען צעהנדליגער פאלען, וואו יונגע שילערינס פארליבען זיך אין זייערע לעהרער אויף איין צופאל, ווען א לייכטזיניגער האי־סקול באי פאראינטערעסירט זיך מיט זיין לעהרערין.

די ערשטע אטראקציע פון דער פרוי איז שעהנקייט. ביי א מאן איז אזא מעלה — ניט אזא נויטווענדיגקייט. ער קען אימפאנירען דער פרוי מיט זיין פעהיגקייט, מיט זיין שארפזין, טאלאנט, אימפאזאנטער פיגור און כח־הדבור. ווען ער איז אפילו ניט אזא נעטאקטער ,,ראמעא'' מיט נעקרייזעלטע האר.

דערפאר האלטען די עלטערע פרויען, וואס ווילען אויסקוקען פריש, ווי אתרוגים, זיך אין איין ,,פיקסען'' די פנים'ער, ריכטיגער די שילד, אויף וואס א מאן ווארפט זיין ערשטען בליק.

זי קען ניט אזוי לייכט פיקסען דעם שכל, און אפילו ניט די אלטע ציינער, ווי די באקען און די האר. צו צייגען, אז די נייע ,,פארב'' אין איהר פנים איז נאטירליך, גנב'עט זי פון איהר עלטער אביסעל יאהרען, — א געדאנק, וואס וועט דעם עלטערען מאנסביל, וועלכער שטעהט ניט אין שידוכים, קיינמאל ניט איינפאלען.

דער מאן ווייס, אז מיט'ן פארלייקענען עטליכע יאהר פון זיין עלטער וועט ער ניט שטעהן ווייטער פון קבר, ווי אזוי, ווייל ער איז נאר אזוי פיעל אלט ווי ער פיהלט, און וועט קיין יונגע ווייבעל קיינמאל ניט אפנארען, ווען ער וועט איהר דערצעהלען אין עלטער פון 50, אז ער איז נאך צום ,,פריזיוו'' ניט געשטאנען.

מיט דער פרוי איז שוין די לאנגע אנדערש.

זי איז אזוי אלט, ווי זי קוקט אויס, ווייל א ,,שעהן פנים'' — זאגט מען — ,,איז א האלבער נדן'', — מיט אנדערע ווערטער — מענער באצאהלען דערפאר, און דאס איז פאר זיי ווערט א סך געלט.

באמיהט זיך די זקנה צו אויסזעהן וואס אינגער, און מאכט זיך יעדעס יאהר א נייע אייגענע ,,מעטריקע'', צו אפנארען די מענער, וואס פארליעבען זיך קורם כל אין א יונגען פנים.

נאטירליך, זענען דא גענוג אויסנאהמען אויך צווישען ווייבער. פראקטישע עלטערע פרויען, וואס ווילען זיך ,,סעטלען'' מיט א פאמיליען־לעבען, זוכען ניט קיין יונגעלייט, אלס באשערטע, ווייל די עלטער קומט מיט שנעלע טריט, און קען זיי באלד ביטער ענטוישען.

זיי זוכען דארום געזעצטע מענער אין זייערע יאהרען, אדער נאך עלטערע, וואס האבען א געזיכערטע עקזיסטענץ מיט א געוויסער אינטעליגענץ און זיין פאר בעל־הבית'ישהייט. אזעלכע מענער וועלען פון זיי שפעטער ניט אנטלויפען, אזוי ווי די יונגע וועלען אפשר טאן, און מאכען די געפארבטע פלונית'טעס צום נאר.

אבער די מייסטע עלטערען־פרויען, ספעציעל פון דער אריסטאקראטיע, ווילען געפעלען יונגעלייט, נאך מער ווי עלטערע, און ליידיגען אויס אלע אפטייקען, אבי צו פארדעקען די קנייטשען פון פנים, דעם גרויען קאליר זייגעם, און די גרויע האר.

די פרוי פיהלט, אז זי איז אזוי אלט ווי זי קוקט אויס, און מוז דערפאר אויסקוקען פריש, מונטער און יונגנטליך.

זי וויל ניט וויסען, וואס מארגען וועט זיין, ווייל דאס לעבען איז קורץ, און געהט ניט אויף צוריק.

דערוויל ווענדעט זי אן אלע מיטלען, אז זי זאל נאך 30 יאהר אלט ווערען 18...

א בוך וועגן דעם ערשטען אידישען קולטור־צוזאמענפאהר אין אמעריקע

די טעג געהט אין דרוק דער פולשטענדיגער סטענאגראפישער באריכט פון דעם ערשטען צוזאמענפאהר פון דער אידישער קולטור־געזעלשאפט, — דער ערשטער אידישער קולטור־צוזאמענפאהר אין אמעריקע. אין דעם באריכט וועלען ארייַן אלע רעפעראטען, דיסקוסיעס און פארהאנדלונגען, ווענדונגען און באגריסונגען פון און צום צוזאמענפאהר. א וויכטיגען ארט אין דעם באריכט פארנעהמען די רעפעראטען פון דר. חיים זשיטלאווסקי, זלמן רייזען, ש. ניגער, לייבוש לעהרער, יעקב לעווין, י. שטיינבוים, דר. יעקב שאצקי, ע. נאקס, ה. נאוואק א. א.

געלט אין צייט איז ווערט מער

איהר וועט זיין א סך צופרידענער דעם יום טוב ווען איהר וועט זיין זיכער, אז דאס געלט וואס איהר האט געשיקט אייערע קרובים אדער פריינט אהיים דורך דער

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

איז דערהאלטען געווארען אין צייט.

מיר האבען געמאכט ספעציעלע ארראנדזשמענטס מיט אונזערע אייראפעאישע פארטרעטער, אז אלע געלדער וואס וועלען געשיקט ווערען פון היינט אן פאר די יום טובים, זאלען צוגעשטעלט ווערען דורך ספעציעלער פאסט (עיר מעיל) אין אלע ערטער אין פוילען, רומעניע, סאוועט רוסלאנד און אוקראינע.

צו שיקען געלט קענט איהר זיך באנוצען מיט איינעם פון די זעכצען הונדערט (1600) אפיסעס פון די "קענעדיען נעשיאנאל רעילוועיס". יעדער סטאנציע אגענט פון די

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

קען שיקען דאס געלט פאר אייך אהיים, און איז שטענדיג גרייט צו העלפען אייך מיט אלע נויטיגע אינפארמאציעס וועגען דעם. איהר קענט אויך שרייבען צו

W. H. BRYCE, Manager
Money Order Dept.
Canadian National Express
355 McGill Street, Montreal

צרות פון קינדער

א שפאנענדער ראמאן פון אידישען לעבען אין פוילען

פון מ. ווארשאווער

(פארזעצונג)

— איך וויל אוועקפאהרען — האט אנקע די ערשטע איבערגעריסען דאס שווייגען. די שוועסטער האט פאמעליך אויפגעהויבען די אויגען פון בוך און געזאגט:

— אייל דיך נישט. זעהסט שלעכט אויס. פון אן אורלויב קאן מען נישט אהיים פאהרען מיט אזא פנים.

— איך האב שוין גענוג אורלויב.

— בענקסט? — האט מאריא צוריק אריינגעטאן די אויגען אין בוך.

— איך ווייס אליין נישט — איך בין עפעס אינגאנצען אזוי נישט קיין היגע.

— ווארט נאך אונטער עטליכע טעג

— עס קאן זיין, אז איך זאל אויך פאהרען קיין ווארשא.

— צו וואס דארפסטו פאהרען? וואס וועסטו איצט האבען אין ווארשא?

— איך ביינק אויך — האט מאריא שטיל ארויסגערעדט.

דער שמועס האט זיך דערווייל איבערגעריסען. מאריא האט ווידער גענומען לייענען, איבערגעמישט א בלעטעל און שטילערהייט א קוק געטאן אויף איהר שוועסטער.

אנקע איז געזעסען א גלייכגילטיגע און מיט א קליין מעסערעל גערייניגט זיך די נעגעל פון די הענט.

מאריא האט לענגער פארהאלטען דעם בליק אויף איהר שוועסטער. דאס הייסט נישט אזוי ווייט אויף דער שוועסטער, ווי אויף דאס מעסערעל, מיט וועלכען אנקע האט זיך גערייניגט די נעגעל.

דאס מעסערעל איז געווען זעהר קליין און זעהר פיין געשניצט. מאריא'ן האט זיך אויסגעוויזען, אז זי האט שוין דאס דאזיגע מעסערעל ערגעץ־וואו געזעהן.

זיך שטיל אנגערופען — פון וואנען האסטו עס?

אנקע איז אין דער דאזיגער מינוט אויסטערליש רויט געווארען און אויך מאריא איז רויט געווארען.

— הא? — האט אנקע איבערגעפרעגט און גיך פארמאכט דאס ציגנעל פון מעסערעל.

— איך פרעג דיך, פון וואנען האסטו גענומען אזא פיין, אנטיטשנע מעסערעל?

— איך עס געקויפט — האט אנקע גיך געענטפערט.

— וויז נאר, ווי זעהט עס אויס? — האט מאריא אויסגעצויגען א האנט.

אנקע'ס אויגען זענען געווארען גרויס. דאס פנים האט אינגאנצען געפלאמט. זי האט דערלאנגט דאס מעסערעל דער שוועסטער. מאריא האט עס באטראכט, ארומגעקוקט פון אלע זייטען, דער עיקר אבער האט זי נישט געקאנט אפרייסען איהר אויג פון מאנאגראם.

בשעת מאריא האט אזוי געקוקט, האט אנקע אינגאנצען געגליהט. עס איז געווען א ליגען, דאס, וואס זי האט געזאגט דער שוועסטער. ז. אנקע, האט דאס מעסערעל נישט געקויפט. זי האט עס געפונען. אין א שרעקליכער נאכט, ווען איהר לעבען איז געהאנגען אויף א האר.

אבער וואס קוקט זיך מאריא אזוי איין, אין דעם דאזיגען מעסערעל? וואס זעהט זי דארט?

— זעהר א שעהן מעסערעל — האט מאריא עס דערלאנגט צוריק און אין איהרע אויגען איז געלעגען אזא צער, אז עס האט פשוט געריהרט ביז טרערען.

אנקע, צונעמענדיג דאס מעסערעל, האט באמערקט די ענדערונג אין דער שוועסטער.

— וואס איז מיט דיר, מאריא? — האט זי געפרעגט און צוגעבויגען זיך נעהענטער.

— ס'איז דאך דיר עפעס יא. פארוואס רעדסטו נישט?

— איך האב נישט וואס צו ריידען.

— האסטו מיר גארנישט צו זאגען?

— גארנישט. איך ווייס פון גארנישט.

— וויפיעל האסטו באצאלט פאר דעם דאזיגען מעסערעל? — האט מאריא פלוצלונג אויסגעשאסען.

— איך האב גארנישט באצאלט — האט זיך אנקע צושריען.

— האסט דאך עס געקויפט.

— ניין, איך האב עס נישט געקויפט.

— האסטו עס באקומען א מתנה?

— ניין, ניין, ניין — איז זי געווארען בלאס, ווי דער טויט און איידער מאריא האט צייט געהאט נאך עפעס צו פרעגען — האט אנקע גענומען דאס מעסערעל און געגעבען עס א שליידער אוועק איבער'ן באלקאן אריבער.

מאריא האט רוהיג געקוקט וואס יענע טוט. אין מאריא'ס אויגען איז איצט געלעגען א פארגליווערטקייט, אן עקשנות און עפעס א בייז גרין פייערעל.

— פארוואס האסטו עס אוועקגעווארפען? — האט זי רוהיג, אבער זעהר שטייף געפרעגט.

— איך וויל עס נישט.

— שטערט עס דיר?

— איך וויל עס נישט האבען.

— דערמאנט עס דיך עפעס?

— גארנישט.

— אנקע, וואס פאר א סוד איז דא פאראן?

— קיין שום סוד נישט. איך האב דאס מעסערעל געפונען. איך ווייס נישט וועמענס עס איז. איבעריגענס, לוינט אזוי פיעל צו ריידען וועגען א נאריש מעסערעל?

די שוועסטער האט נישט געענטפערט. אין דער לופט איז געווארען קיהלער. מאריא האט געהייסען אהויסברענגען א טוך פאר זיך און פאר דער שוועסטער. ביידע האבען זיך ארומגעהילט. שטיל. מען רעדט נישט. מען קוקט אויף זיך באהאלטען. עס זעהט אויס, אזוי ווי מען וואלט זיך שרעקליך פיינט געהאט.

— זעהסט עפעס דעם ה' קעניג? — האט מאריא איבערגעריסען דאס שווייגען.

— איך זעה איהם נישט — האט אנקע אזוי ווי ברוגז און אינגאנצען א בלאסע געענטפערט.

— באקומסט א סך בריעף פון ווארשא?

— ווייניג.

— ער שרייבט דיר נישט?

— ער איז זעהר פארנומען.

ווידער שטיל. מאריא מישט די בלעטלאך פון בוך. אנקע איז אנגעשטרענגט, איינגעהערט.

— האסטו שוין עפעס באקומען מתנות פון דיין יונגנמאן?

— ניין. איך וויל קיין שום מתנות נישט.

— ווייסט גענוי, ווער ער איז, דער דאזיגער יאקוב שווארץ?

— איך ווייס. איבעריגענס, צו וואס פרעגסטו?

— איך פרעג דערפאר ווייל איך האב נאך, אייגענטליך, מיט דיר גארנישט גערעדט וועגען איהם. איך בין דיין שוועסטער און איך האב דיך ליעב. איך וויל דיר זאל זעהר גוט זיין. זאג מיר, וואסער מענש איז דאס, וואסער כאראקטער האט ער?

— ער איז א גוטער. ער האט מיך זעהר ליעב.

— דו ווייסט דאך, שוועסטער מיינע, אז ליעבע מאכט בלינד.

— ער זאל אפילו נישט גוט זיין — האט אנקע געדערט — וועל איך איהם אויך ליעב האבען.

— איך האב געהערט — האט מאריא גענומען פאמעליך ציהען — אז ער האט זיך זיין לעבען שוין געהאט א סך פרויען.

(ווערט פארגעזעצט)

עסיד מאגען

איבעריגער עסיד איז די געוועהנליכע אורזאך פון אומפארדייאונג. עס ברענגט שמערצען און זויערקייט ארום צוויי שטונדען נאכ'ן עסען. דער שנעלער קארעקטיוו איז אן אלקאלי וואס נויטראליזירט דעם עסיד. דער בעסטער קארעקטיוו איז פיליפס מילק אף מאגנעזיא. עס איז פארבליבען דער מוסטער ביי דאקטוירים אין די 50 יאר זינט עס איז דערפונדען געווארען.

איין לעפעל פיליפס מילק אף מאגנעזיא נויטראליזירט תיכף עסיד א סך מאל אזוי פיעל. עס איז אונשעדליך און האט ניט קיין שלעכטען טעם און עס ווירקט זעהר שנעל. איר וועט זיך קיינמאל ניט דארפען פארלאזען אויף באבסקע מעטאדען. קיינמאל ניט דארפען ליידען. ווען איר געפינט אויס ווי שנעל, ווי פארנעניגנד דיזע בעסערע מעטאדע ווירקט, ביטע לאמיר אייך צייגען — איצט.

זייט זיכער צו קריגען די עכטע פיליפס מילך אף מאגנעזיא געראטען פון דאקטוירים פאר 50 יאר צו פארבעסערען איבעריגען עסיד אין מאגען. יעדעס פלעשעל ענטהאלט פולע דירעקציעס — ביי יעדען דראגיסט.

עקסטרא

גוט פאר לאנטש אין א ווארעמען טאג — קעללאגג'ס קארן פלייקס מיט קאלטע מילך אדער קרים. קרוכלע. לייכט צו פארדייען. קעללאגג'ס גיט אייך ענערגיע און היצט ניט אויף דעם קערפער. זיי העלפען אייך צו פיהלען זיך

קיהל!

Kellogg's
CORN FLAKES

★געשמאק מיט פרישע אדער געקעכטע פרוכטען

קעללאגג'ס קארן פלייקס זיינען אבסאלוט כשר אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון טאראנטא.

פארבעסערט אין געשמאק און טעם

THE DOMINION BANK

עדלייד און ספעדיינע עוו. ברענטש

גארדעט ספעציעל איין אין איהר ברענטש די סוחרים פון דעם דיסטריקט צו ווערען מעהר היימיש אין דער באנק.

געלט קיין אייראפא שיקען מיר צו די ביליגסטע פרייזען.

אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארס, אדער ווי אזוי איהר ווילט.

זעהט אונז איידער איהר שיקט געלט. איהר וועט זיכער זיין צופרידען.

ס. ק. קוק, מענעדזש

לאיער מאריס ש. מילסטאן

באריסטער, סאליסיטאר און נאטארי פאבליק.

סטענדערד טעאטער בילדינג

287 ספעדיינע עוו. טעל. טריניטי 4666

אבענ אווענטען. דאון־טאון אפיס, 394 בעי סט. טעלעפאן עלגין 6002.

רעזידענץ טעלעפאן טריניטי W 4022.

הענרי ס. ראזענבערג

אנאנסירט, אז הערצל ראטענבערג איז ניט מער פארבונדען מיט דער פירמא, און אז מר. ראזענבערג זעצט פאר זיין לאו פראקטיס אין די זעלבע אפיסעס אלס

הענרי . ס. ראזענבערג און קא.

באריסטערס, סאליסיטארס א.ז.וו.

702—703 פעדעראל בילדינג.. 85 ריטשמאנד סטריט

טעלעפאנס: עדלייד 1387 — 1386.

און אז איצט זענען פארבונדען מיט אים

האריים ג. בריסטאן און לעאנארד ס. סמיט

לאיער ניומאן

אפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305

רעזידענס 16 הופער עוו. טעל. טריניטי W 9329.

טעלעפאן עדלייד 9768. הויז טעל. טריניטי W 8195

לאיער דזשאזעף מ. גארדאן

באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק.

האט געמופט זיין אפיס אין:

300A דאמיניאן באנק בילדינג

465 בעי סטריט.

אפיס: 347 בעי סטריט
611 נײשאנאל בילדינג

אפיס טעלעפאן: וויווערלי 2211
הויז טעלעפאן טריניטי 7461.

לאיער ב. ווינבערג ב.א.

באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק

געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס

מארגיידזשעס געקויפט.

הערצל ראטענבערג

מאכט באקאנט אז די געוועזענע פירמע פון ראזענבערג און ראטענבערג איז איצט אויפגעלייזט. און אז ער האט געעפענט א נייעם אפיס אויף

901 סטערלינג טאוער בילדינג

קארנער בעי און ריטשמאנד סט.

אפיס־טעל.: עלגין 1611. וואוינונגס טעל. קינגסדייל 7845

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי. פי. דיסלער

— פון —

גלעס, היקלער און קא.

רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.

אפיס טעלעפאן עלגין 5512.

אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיס.
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

לאיער עדווארד לאזארעסקא ב.א.

באריסטער און סאליסיטאר

901 קאנקורס בילדינג. טעל. עדלייד 3608.

געלט צו לייען אויף צווייטע מארגעדזשעס.

ביזנעס טעלעפאנען: דאנטאון, עדלייד 2544
אפטאון, טריניטי 1652

בראון און סמיט

לאיערס

394 בעי סטריט

514 דאנדעס סט. וועסט, קאר. ספאדינא עווענױ

אונזער נייער אפטאון אפיס אויף 514 דאנדעס סטריט וועסט, קארנער ספאדינא עווענױ, איז איצט אפען. דיזער אפיס וועט זיין אפען אין די אווענטס.

געלט געליען אויף מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט.

רעזידענס טעלעפאנען: א. ת. בראון, הילקרעסט F 6146
ס. א. סמיט, עדלייד 7674.

די 9־טע יעהרליכע פ. צ. יוגנט קאנווענשאן

ווערט דערעפענט

היינט אווענט, 29־טן אויגוסט

אין לייבאר לייסעאום

אלס רעדנער וועלען אויפטרעטען:

בערל לאקער,
ברוך צוקערמאן,
דר. י. אפעלבוים,
יואל ענטין,
משה כהן
און אנדערע

א. ווינטרויב

אין מוזיקאלישען פראגראם וועלען זיך באטייליגען:

אדאלף ווינטרויב

דער גוט באקאנטער צום טאראנטאר עולם באריטאן־זינגער

לואי און שענאן

- געלסין -

די באוואוסטע ריידיא שפילער

שבת 8.30 אווענט, דעם 30־טען אויגוסט

א גרויסער קאנווענשאן טאנץ

אין פיטיען קעסעל האל. קאלעדזש סט. (נעבען ספעדיינע).

זונטאג דעם 31־טען אויגוסט, 8 אווענט

קאנווענשאן באנקעט אין לייבאר לייסעאום

346—8 ספעדיינע עוו.

די קאנווענשאן זיצונגען וועלען אפגעהאלטען ווערען אין פאלקס פאראיין הויז, 23 סיסעל סטריט.

דער טאראנטאר אידישער עולם, און ספעציעל די אידישע יוגענט ווערט געלאדען צו אלע קאנווענשאן אונטערנעמונגען.

אראנזשירט פון. טאראנטאר קאנווענשאן קאמיטעט.

— נייע פאלל סטיילס —

— פון —

ניו־יארקער סעמפעל דרעסעס, אנדערוועער און נעקלידזשעס

MADAME HELENE

17 Borden Street Kingsdale 7881

Morris Auto Body Repair Company

מיר זענען גרייט צו טאן אלץ פאר אייער אויטאמאביל, און צו פאריכטען די באדי, דעם פענדער, רעדיאייטאר, לעמפס, עקסעלס, טשייסיס, רעדער "דיוקא" איבערפארבען. אלע ארבייטען געמאכט שנעל און גאראנטירט. מעסיגע פרייזען.

464 באטהורסט סט. טריניטי 1950

לעבען קאלעדזש סט.

א אידישער גאראזש אין אידישען דיסטריקט

מיר פיקסען אלסדינג אין א קאר. אלע מאדעלס קארס. די בעסטע ארבייט גאראנטירט און צו מעסיגע פרייזען. שנעלע סערוויס, פרייע טאאינג. $1 וואש, אלעמייט, גאז, אויל, טייערס, טיובס, "פרעס א לייט" בעטערים.

אפען 24 שטונדען.

CRANGLES GARAGE

קאלעדזש און מארקהעם סטס. טעלעפאן טריניטי 3868.

מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט

דייוו שער

מארטגיידזשעס געקויפט און געליהען

מיר גיבען עצות פריי

511 פעדעראל בילדינג
טעלעפאן עדלייד 5808

קויפט אייערע קוילען פאר'ן ווינטער ביי דער גוט־באקאנטער קוילען־פירמע

יאנאווער קאהל קאמפאניע

מיר פארקויפען רימייל און האלסייל אלע סארטען קוילען, ווי אויך הארטע קוילען פאר בלאוערס, וועלש קוילען פאר פורנייס און בלאוערס.

איר קענט ביי אונז קויפען די בעסטע ריידיאס אויף לייכטע טערמס.

268½ קווין סטר. וו.
אפיס טעלעפאן עדעלייד 8766.
רעז. טעל.: טריניטי 8781.

ספאדינא קאנצערט האל

450 ספעדיינע עוו.

איז אימפרואווט אונטער א נייעם מענעדזשמענט, און איז צו פארענטען פאר

מיטינגען, לעקטשורס, דענסעס, חתונות און פארשידענע אונטערנעמונגען

א גרויסער האל אין בעסטען געגענט מיט אלע באקוועמליכקייטען.

ביליג רענט

פאר מער אינפארמאציעס ווענדעט זיך צום קערטייקער צו יעדער צייט אין האל.

טעלעפאנס:

450 ספעדינא עווענױ
ביטאג — טריניטי 9586
אווענטען קיננסדייל 6421

LOEWS

די גאנצע היינטיגע וואך.

דרייפאכע פיטשור פראגראם

"די ים בעט"

מיט טשארלס ביקפארד און נילס אסטער.

5 — אקטען וואדעוויל — 5

SHEA'S HIPPODROME

בעי סטרים (סיטי האל סקווער)
מאטינע 30 און 50 סענט,
אווענטען 60 און 75 סענט,
די גאנצע היינטיגע וואך.

דאס בארימטע ביילד פון סעזאן

"קארעדזש"

מיט בעל בענעט און מאריאן ניקסאן

אויף דער ביהנע:

5 — גרויסע וואדעוויל אקטען — 5

IMPERIAL

(געוועזענע "פענטיידזשעס")

די גאנצע היינטיגע וואך.

די צוויי שווארצע סטארס

מאראן און מעק

— אין —

"יעדען איינעמ'ס מלחמה"

אויף דער ביהנע:

5 — גרויסע וואדעוויל אקטען — 5

DR. J. BEABER

לאזט וויסען אז זיין אפיס געפינט זיך

304 באטהורסט סט.

טעלעפאן טריניטי 4907.

אפיס שטונדען פון 5 ביז 8 אווענט

און ביי אפאינטמענט.

ימים נוראימדיגע נייעס פאר דער וועסט

די קאנגרעגיישאן

מחזיקי בני ישראל

דאווענט היינטיגס יאהר ווי אלע יאהר אין ראיאל טעמפעל האל. מיר האבען היינטיגס יאהר די בעסטע בעלי תפלות, ווי אויך די שעהנסטע רעדנער. טיקעטס בלויז מענער 2 דאלאר. פאר באיס צו 1 דאלאר און פרויען 1 דאלאר.

צו באקומען יעדען טאג אין 49 אסינגטאן עווניו. און ערב יום טוב אין האל. קארנער קווין און דאווערקאורט.

דער פיקניק און ריידיא ראפעל

פון דער ליידים אוקזילערי פון פאלמערסטאן עוו. שוהל וועט זיין אין קיו ביטש פארק. אין פאל עס וועט רעגנען, וועט די ריידיא געראפעלט ווערען אין פאלמערסטאן עוו. שוהל.

די ליידים אוקזילערי.
מרס. דאגלאס, פרעזידענטין.

פייפער הענגינג און פיינטינג

איך מאך די בעסטע דזשאבס אין פיינטינג און פייפערהענגינג. גוט און ביליג. בעסטע צופרידענהייט. טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304.

מ. קירשענבוים 30 קאר סטרים.

באקאנטמאכונג

צו אלע מיינע קאסטימער און אלע אידישע פרויען

פעיס ביוטי פארלאר

און יומען הער סופליי

פון קאלעדזש סט. געפינט זיך איצט

— אין —

528 באטהורסט סט.

(נעבען קאלעדזש)

דאס פלאץ וואו איהר קריגט אייערע האר געפארבט אין אלע קאלירען. מיר נוצען די בעסטע מעטארען. מיר האבען אויך די שעהנסטע שייטלען פון פאריז, צו ביליגע פרייזען.

טעלעפאן טריניטי 5271.

גיט אכטונג אויפ'ן לייבעל

איך, מאריס סענדעראוויטש, לאז וויסען דעם פובליקום, אז מיין ברויט לייבעל, וואס איך נוץ פאר די לעצטע זעכצען יאר, ווערט איצט נאכגעמאכט.

איך ווארען דארום דעם טאראנטאר עולם, זיך ניט צו לאזען פארפירען פון א נאכגעמאכטען לייבעל. נאר אכטונג געבען צו עסען דאס ברויט, וועלכעס איז מיט מיין נאמען.

ווער עס וויל מיין ברויט, קען מיר טעלעפאנירען, און איך וועל גלייך דעליווערען.

מ. סענדעראוויטש, בעקער

101 אגוסטא עוו. טעלעפאן טריניטי 2292

קארפענטער

יעדער סארט קארפענטערי ארבייט אנגענומען. קיין דזשאב צו קליין אדער גרויס צו די מעסיגסטע פרייזען די בעסטע ארבייט גאראנטירט און צופרידענהייט.

הארדוואוד פלארס געלייגט, פרענטש טיהרען געמאכט. פייער דזשאבס געפיקסט, ביליג.

טעלעפאנירט:

א. נעלמאן

989 דאנדעס וועסט.
טריניטי 3934

קארפענטער

און דזשענעראל קאנטראקטאר

י. קאץ

נעהמט ארבייט פאר הארדוואוד פלארס, פענסי ארבייט, אלע סארטען ארבייטען און הויז אלטערייששאנס. אויך אלערליי פעקטארי ארבייט.

79 מיידזשאר סט.

טעלעפאן קינגסדייל 8442. מיר מאכען ארבייט אויף אויסצאהלונגען אויך

אבי אויף שמחות

יונג און אלט טרעפען זיך ביי

פריימאן ברידער

ווייל דאן דארף מען האבען אן "אפ־טו־דעיט" טאקסידא סוט און מיר מוזען דאס אלע מאל האבען, ווייל אונזער טרייד איז מערסטענס מיט אוניווערזיטעט סטודענטען.

אונזער פרייז איז בלויז $2 פאר א סוט

מיר רענטען אויך קאמפליט אוטפיטס.

פריימאן ברידער, 571 יאנג סטריט

טעלעפאן קינגסדייל 3270

קאלעדזש אסעמבלי האל

7 בראנזוויק עוו.

איז צו פארענטען פאר חתונות, בר מצוה'ס, פארטיס און באנקעטען, צו פאלגענדע פרייזען:

קוקט זיך צו. איר האט א סעפערעט רום פאר כשר מאכען, א גרויסע קיטשען, א דיינינג רום וואס נעמט אריין 400 פערזאן, און די בעסטע לינען און דישעס און ראדזשערס סילווער. אלעס כשר. נאכ'ן עסען געהט איר אין א שעהנעם טאנץ זאל זיך אמוזירען בלויז **פאר 50 דאלאר.**

ווער עס וויל נעמען 1 פלאר, מיט די זעלבע באקוועמליכקייטען, קאסט **בלויז 25 דאלאר.**

טעלעפאן טריניטי 7461, אדער וויווערלי 2211.

מיר פארדענטען אויך פאר מיטינגס און דענסעס.

יעצט איז די צייט

צו פארטראכטען זיך וועגען דער צוקונפט און פארצובערייטען פאר'ן "קוילען־ווינטער". ערשטענס וועט איר פראפיטירען פון די זומער־פרייזען, און צווייטענס וועט איר וויסען, אז איר קריגט די בעסטע קוילען ארונטערגעשאטען אין אייער קעלער צום מינימום פרייז. באשטעלט יעצט.

(31

די איטאן קוילען קא.

טעלעפאן עדלייד 2696

מאכט ניט קיין מיסטעיק!

ניט פארגעסט

ג. קלינג, 241 קווין סט. וו.

קריגט איר גרויסע בארגיינס פאר יום טוב

די בעסטע וואטשעס און דיימאנדס פון אלע בעסטע און גרעסטע פירמעס אין דער וועלט. ביליגער ווי איבעראל. קומט און איבערצייגט זיך

14 קערעט גאלד וואלטהעם וואטש $28.00.

18 קערעט וועדינג רינג בלויז $3.98. גרויסער אויסוואל פון לייכטער $5.00 און העכער.

26 שטיק מעסער און גאפעל סעט קאמיוניטי מעיק, שארפע מעסערס פאר בלויז $9.99.

שבת ביטאג געשלאסען.
אפען אווענט ביז 12 ביינאכט.

G. KLING

241 Queen St. W. Elgin 8021